

श्रीमद् बुद्धिमागरसुरिप्रभामाला ग्रंथाक ७९

चिन्तामणि.

रचयिता शार्ङ्गविशारद योगनिष्ठ जैनाचार्य
श्रीमद् बुद्धिसोमसरिजी

छपावी प्रसिद्ध करनार

श्री अध्यात्मज्ञानप्रसारक मंडळ.
हा वकील मोहनलाल हिमचंद-पादरा.

द्वितीयावृत्ति

प्रति १०००

वीरस २४९०

वि स १९८०

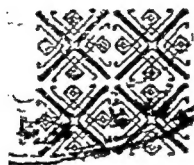
ई स १९२४

किं ०-४-०.

આ પુસ્તક મળવાનું ઠેકાણું—

વજીલ મોહનલાલ હીમચંદ.

પાદરા.

પડોદરા—લુહાણામિત્ર સ્ટીમ પ્રિ. પ્રેસમાં હકકર
અ'માલાલ વિકૃલભાઈએ વજીલ મોહનલાલ હીમ-
ચંદને માટે છાપી પ્રસિદ્ધ કર્યું. તા. ૨૦-૧૦-૨૪

નિવેદન.

—૩૩૩—

શ્રી અધ્યાત્મ જ્ઞાન પ્રસારક મહાન તરફથી પ્રગટ થતી શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગરસૂરિ અથ માળાના અધ્યાક ૭૯ તરીકે આ ચિન્તામણિ નામનો અથ બહાર પાડતા અમોને આનંદ થાય છે, આ અથ સવત ૧૯૬૨ ની, સાલમા માણુદ શ્રી જૈનોદયબુદ્ધિસાગરસમાજ તરફથી છપાયેલ હતો, તેની તમામ પ્રતો અપી જવાથી અને છતાંસુઓ તરફથી તેની માગણી ચાલુ હોવાથી આ બીજી આવૃત્તિ બહાર પાડવામા આવેલ છે, જેનો સમાજ સારી ગીતે લાભ લેશે એવી આશા છે

આ મહાન પાસે સ્થાયી સારૂ કંઠ નહી હોવા છતાં પણ મહાનના અધિષ્ઠાતા પ્રાત સ્મરણીય ગુરુમહારાજ શ્રીમદ્ બુદ્ધિમાગર

સૂરિજી મહારાજની પૂર્ણકૃપાથી અને જ્ઞાન
રૂચિ જૈનખંધુઓની ઉદાર સહાયથી મંડલ પો-
તાના ચાલુ નિયમ મુજબ ઉત્તમોત્તમ પુસ્તકો
પ્રસિદ્ધ કરે જાય છે. મંડળના આ શુભ કાર્યમાં
જેમ જેમ અધિક સહાય મળશે તેમ તેમ મંડળ
પોતાનું કામ વધારે ઉત્સાહથી ચલાવશે. આ
ગ્રંથનો બહોળા પ્રમાણમાં લાભ લઈ લગ્ન-
ત્માઓ પોતાનું આત્મશ્રેય સાધશે એવી આશા
રાખવામાં આવે છે.

મુ. પાદરા. } અધ્યાત્મજ્ઞાન પ્રસારક મંડળ.
આસો સુદિ ૫ }
સં. ૧૯૮૦ } વકીલ મોહનલાલ હિમચંદ.
ધન્યવાદ.

આ પુસ્તક છપાવવામાં પેથાપુરવાસી સુશ્રાવક
શેઠ ક્ષીરચંદ છનાલાલે રૂ. ૨૦૦) ખસે રૂપૈયા
આપ્યા છે. તેથી અધ્યાત્મજ્ઞાનપ્રસારકમંડળ તરફથી
તેમને ધન્યવાદ આપવાની સાથે તેમનો આભાર
માનવામાં આવે છે.

પ્રસ્તાવના.

ચિન્તામણિ પુસ્તક પ્રથમ વિ સ. ૧૯૬૨ ની માલમા માણુ દ જૈનોદય બુદ્ધિસાગર સમાજ (કે જે વિ સ ૧૯૬૦ મા સ્થપાય હતી તે) તરફથી છપાવી પ્રસિદ્ધ થયું હતું અને તે પુસ્તક લોકરાના શ્રેષ્ઠ જેચ હતાં એમચ દ જેઓ દયાળુ, સુશીલ, જૈન ધર્મોરાધનમા અતિ ઉત્સાહી શુણ્ણવાનુ હોય અમારા પરિચયમા આવી દેવશુદ્ધ ધર્મના પૂણુ શ્રદ્ધાળુ બનેલા હતા. તેમને પ્રથમાવૃત્તિમા આ પુસ્તક અર્પણ કરેલુ હતું. તે પુસ્તકની તમામ નકલો ખપી જવાથી અને તેની ધણા છાત્રામુઓ તરફથી માગણી થતી હોવાથી આટલા લાખા વખતે આ તેની દ્વિતીયાવૃત્તિ બહાર પાડવામા આવે છે.

આ પુસ્તક વિ. સંવત્ ૧૯૫૬ મા પાદરાના

સુશ્રાવક વકીલ શા. મોહનલાલ હિમચંદન
 પુત્ર રત્ન શા. મણિલાલ મોહનલાલના હિતાર્થે
 રચવામાં આવ્યું છે, અને તેમાં જૈન ખાલકોને
 અનેક હિતશિક્ષાઓ આપવામાં આવેલી છે,
 અને તે સર્વે, જૈનોને ઘણી ઉપયોગી છે. ગુણાનુ-
 રાગ દષ્ટિથી તેમાંથી થોડી પણ ગ્રહણ કરવામાં
 આવે તો આત્માનો ઉદ્ધાર થઈ શકે તેમ છે.
 દરેક જૈન વિદ્યાર્થીએ આ પુસ્તક ખાસ વાંચવું
 જોઈએ કે જેથી તેઓને નૈતિક સદ્ગુણોની
 પ્રાપ્તિ થાય અને તેઓથી જૈન ધર્મની શ્રદ્ધા
 પૂર્વક આત્મહિત સાધી શકાય.

પ્રથમાવૃત્તિ કરતાં આ દ્વિતીયાવૃત્તિમાં
 કેટલોક સ્થળે યોગ્ય સુધારો વધારો કરવામાં
 આવ્યો છે કે જે બન્નેનો મુકાબલો કરી વાંચ-
 વાથી જણાઈ આવશે.

અમારી સાધુ દીક્ષાની બાદ્યાવસ્થામાં આ
 ગ્રંથ ખાસ જૈન ખાલકોના હિતાર્થે લખાયેલો છે,

જેથી હાલની દૃષ્ટિએ તેવા વિચારોમા કાંઈ ન્યૂનતા લાગે એ સ્વાભાવિક છે તેથી વાચકોને દેશકાળ અવસ્થા વિગેરેનો વિચાર કરી વાચવા લલામણુ છે આ અથના મુફે સુધારવામા પેઢાપુર નિવાશી શા મોતીલાલ પાનાચઢ તથા પરીખ રમણિકલાલ ઠાઘાલાઈએ મારી સાથે રહી ઘણી મહેનત લીધી છે તે માટે તેમને ધન્યવાદ આપવામા આવે છે

આ અથમા કાંઈ છુનાસા વિફૂલ લખાણુ હોય વા કાંઈ ખૂલચૂક રહી ગઈ હોય તો તે માટે શ્રીસઢ આગળ માફી માગુ છુ અને વાચક સજ્જનો હમ દૃષ્ટિ ધારણુ કરી જે કાંઈ સાફ લાગે તે અહણુ કરશે એમ ધન્યુ છુ

લી. જુહિસાગરસુરિ

વિ સ ૧૯૮૦ વિજયાદસમી, પેઢાપુર

श्री अध्यात्मज्ञानप्रसारक मंडळ तरफथी
 श्रीमद् बुद्धिसागरसूरिजीग्रन्थमाळामां
 प्रगट थयेला ग्रन्थो.

ग्रथांक	पृष्ठ	किंमत.
१ क. भजन संग्रह भाग १ लो.	२००	०-८-०
१ अध्यात्म व्याख्यानमाळा.	२०६	०-४-०
* २ भजनसंग्रह भाग २ जो.	३३६	०-८-०
* ३ भजनसंग्रह भाग ३ जो.	२१५	०-८-०
* ४ समाधिशतकम्.	६१२	०-८-०
५ अनुभवपच्चिशी.	२४८	०-८-०
६ आत्मप्रदीप.	३१५	०-८-०
* ७ भजनसंग्रह भाग ४ यो.	३०४	०-८-०
८ परमात्मदर्शन.	४००	०-१२-०

- * ९ परमात्मज्योति ५०० ०-१२-०
- * १० तत्त्वत्रिदु २३० ०-४-०
- ११ गुणानुराग (आवृत्ति बीजी) २४ ०-१-०
- * १२-१३ भजनसंग्रह भाग ५ मो
तथा ज्ञानदीपिका. १९० ०-६-०
- * १४ तीर्थयात्रानु विमान(आ०बीजी) ६४ ०-२-०
- १५ अध्यात्मभजनसंग्रह १९० ०-६-०
- १६ गुरुगोष १७४ ०-४-०
- * १७ तत्त्वज्ञानदीपिका १२४ ०-६-०
- १८ गह्वर्लासंग्रह भा. १ ११२ ०-३-०
- * १९-२० श्रावकधर्मस्वरूप भाग
१-२(आवृत्ति बीजी) ४०-४ ०-१-०
- * २१ भजनपदसंग्रह भाग ६ द्वो. २०८ ०-१२-०
- २२ वचनामृत. ८३० ०-१४-०

૨૩	યોગદીપક.	૩૦૮	૦-૧૪-૦
૨૪	જૈન ઇતિહાસિક રાસમાળા.	૪૦૮	૧-૦-૦
*૨૫	આનન્દઘનપદ ભાવાર્થ(૧૦૮)૮૦૮	૨-૦-૦	
	સંગ્રહ.		
*૨૬	અધ્યાત્મશાન્તિ(આવૃત્તિ વીજી)	૧૩૨	૦-૩-૦
૨૭	કાવ્યસંગ્રહ ભાગ ૭ મો.	૧૫૬	૦-૮-૦
*૨૮	જૈનધર્મની પ્રાચીન અને		
	અર્વાચીન સ્થિતિ.	૯૬	૦-૨-૦
*૨૯	કુમારપાલ (હિંદી)	૨૮૭	૦-૬-૦
૩૦	થી ૪-૩૪ સુખસાગર ગુરુગીતા	૩૦૦	૦-૪-૦
૩૧	ષટ્દ્રવ્યવિચાર.	૨૪૦	૦-૪-૦
૩૨	વિજાપુરવૃત્તાંત.	૯૦	૦-૪-૦
૩૩	સાવરમતીકાવ્ય.	૧૯૬	૦-૬-૦
૩૪	પ્રતિજ્ઞાપાલન.	૧૧૦	૦-૬-૦

*३९-४०-४१ जैनगच्छमतप्रबंध,

संघप्रगति, जैनगीता ३०४ १-०-०

४२ जैनधातुप्रतिमा लेखसंग्रह भा १ १-०-०

४३ मित्रमैत्री ०-८-०

*४४ शिष्योपनिषद् ४८ ०-२-०

४५ जैनोपनिषद् ४८ ०-२-०

४ -४७ धार्मिक गद्यसंग्रह तथा

पत्र सदुपदेश भाग १ लो ९७६ ३-०-०

४८ भजनसंग्रह भा ८ ९७६ ३-०-०

*४९ श्रीमद् देवचंद्र भा १ १०२८ २-०-०

५० कर्मयोग १०१२ ३-०-०

५१ आत्मतत्त्वदर्शन ११२ ०-१०-०

५२ भारतसहकारशिक्षण

काव्य १६८ ०-१०-०

५३ श्रीमद् देवचंद्र भा २ ११०० ३-८-०

૫૪ ગઢુંલી સંગ્રહ મા. ૨	૧૩૦	૦-૪-૦
૫૫ કર્મપ્રકૃતિટીકામાર્પાંતર.	૮૦૦	૩-૦-૦
૫૬ ગુરુગીત ગુંહલીસંગ્રહ.	૧૯૦	૦-૧૨-૦
૫૭-૫૮ આગમસાર અને અધ્યાત્મગીતા.	૪૭૦	૦-૬-૦
૫૯ દેવવંદન સ્તુતિ સ્તવન સંગ્રહ.	૧૭૫	૦-૪-૦
૬૦ પૂજાસંગ્રહ મા. ૧ લો.	૪૧૬	૧-૦-૦
૬૧ ભજનપદસંગ્રહ મા. ૧	૫૮૦	૧-૮-૦
૬૨ ભજનપદસંગ્રહ મા. ૧૦	૨૦૦	૧-૦-૦
૬૩ પત્રસદુપદેશ મા. ૨	૫૭૫	૧-૮-૦
૬૪ ધાતુપ્રતિમાલેખ સંગ્રહ માગ ૨		૧-૦-૦
૬૫ જૈનદૃષ્ટિ ઈશ્વાસ્યોપનિષદ્ધ માર્વાર્થવિવેચન.	૩૬૦	૧-૦-૦
૬૬ પૂજાસંગ્રહ માગ ૧-૨	૪૧૫	૨-૦-૦
૬૭ સ્નાત્રપૂજા.		૦-૨-૦

૬૮ શ્રીમદ્ દેવચંદ્રજી અને તેમનું
જીવનચરિત્ર. ૦-૪-૦

૬૯-૭૭ શુદ્ધોપયોગ વિ સંસ્કૃત
ગ્રંથ ૪ ૧૮૦ ૦-૧૨-૦

૭૩-૭૭ સમ્યક્તત્ત્વ વિ સંસ્કૃત ગ્રંથ ૫ ૦-૧૨-૦

૭૮ લાલા લાજપતરાય અને જનધર્મ. ૦-૪-૦

૭૯ ચિન્તામણિ ૦-૪-૦

૮૦ જૈનધર્મ અને શ્રીમંતિ ધર્મનો મુકાબલો

૮૧ જૈન શ્રીમંતિ સંવાદ

૮૨ મત્યસ્વરૂપ

૮૩ ધ્યાન વિચાર

૮૪ આત્મ જીના (મ સ્મૃત)

૮૫ આત્મમાધિ ચતુષ્ (મ સ્મૃત)

વલ્લભી મી. ૩ ૧-૦-૦

નીચેના ગ્રંથો ટુંક મુદતમાં બહાર પડશે

(૧) કન્યા વિક્રય નિષેધ. (૨) આત્મ-
પ્રકાશ. (૩) આત્મશક્તિપ્રકાશ. (૪) ક્ષમા-
પના (૫) શ્રીમદ્ યશોવિજયજી નિબંધ. (૬)
મણિચંદ્રજીકૃત ૨૧ સર્ગોઓ. ભાવાર્થસાથે. (૭)
(આત્મદર્શન) (૮) તત્ત્વ વિચાર. (૯) મોટું
વિજયપુર વૃત્તાંત, (૧૦) જૈન ધાર્મિક શંકા સમા-
ધાન, (૧૧) શ્રીમદ્ દેવચંદ્રજી નિર્વાણ રાસ,
(જીવનચરિત્ર) (૧૨) મુદ્રિત જૈન જ્વેતાંબરગ્રંથ
નામાવલિ (ગાઈડ) (૧૩) આત્મશિક્ષા ભાવના.

પુસ્તકો મળવાનાં ઠેકાણાં:—

૧ વકીલ મોહનલાલ હીમચંદ.

પાદના (ગુજરાત)

૨ આત્મારામ ખેમચંદ

સાણંદ (જીલ્લો અમદાવાદ)

- ૩ ભાંખરીયા મોહનલાલ નગીનદાસ
 શ્રી ૮ ન ૧૯૨-૯૪, ળળરગેટ કોટ—મુંખાધ.
- ૪ શેઠ નગીનદાસ રાયચંદ ભાંખરીયા
 મહેસાણા
- ૫ શેઠ ચંદુલાલ ગોકળદાસ.
 જૈન જ્ઞાન મંદિર વિજયપુર.
- ૬ બુકસેલર મેત્રલ હીરલ પાયધુની—મુંખાધ.
-

સુશ્રાવક. શેઠ. લલ્લુભાઈ કરમચંદને અર્પણપત્રિકા.

મારી સાથે તમારો તમારી તેર ચઉઠ
વર્ષની ઉમર લગલગથી પરિચય થયો
હતો. મેં તમને તમારી સોળ સત્તર
વર્ષની ઉમરે બાલાભાઈ ઘડેલાભાઈની સાથે
પર સ્ત્રી ત્યાગનો ઉપદેશ આપ્યો હતો,
તમે એ પરસ્ત્રીત્યાગની બાધા અખંડ પાળી
રહ્યા છો, તેથી તમારી ઉન્નતિ થઈ છે, બાલ્યા-
વસ્થાથી તમારો આત્મા ઉત્સાહી, ઉદ્યમી અને
આગળ આવવા કાળજીવાળો ખંતીલો હતો.
તમે તમારા સુપ્રસિદ્ધ, અનેવી શેઠ મગનલાલ
કંકુચંદની સાથે મુંબાઈ ગયા અને વ્યાપારનું
શિક્ષણ મેળવી બાહોશ થયા. જૈન બાલક
વિદ્યાર્થીના અનેકગુણોએ તમારામાં વાસ

કયો, મોહમયી મુળાઈ નગરીમા દુરાચારી
 વ્યસનીઓના સગથી મુક્ત રહ્યા ચિતામણિ
 લઘુ પુસ્તકમા લખેલી શિખામણીની મૂર્તિરૂપ
 તમે બન્યા પોતાના બનેલીની સાથે વ્યાપાર
 કરવામા નીતિપૂર્વક કુશલ થયા માગરોળ
 જૈન મહામા મેઝર થયા અને માગરોળ
 જૈનસભાના કર્તાવ્યને આગળ ધપાવ્યું અને
 ઉત્તમાઈ, ખત, ઉદ્યમથી મુળાઈના જૈન સ્વધર્મા
 ધાર્મિક કાર્યોમા ભાગ લેવા માડ્યા, તમોએ
 શેઠ મગનલાલ કકુચદના મળ્યું પછી તેમની
 દુકાનનો કારોબાર પોતાના નામે પોતાના
 હાથમા લીધો મુળાઈના અમાગ વિ.
 સ ૧૯૬૭ ના ચોમાસામા તમોએ વ્યાખ્યાન
 સાંભળવામા સારો ભાગ લીધો, તેમજ જૈન
 અધ્યાત્મજ્ઞાનપ્રસારકમડળનો તમોએ આઠ
 નવ વર્ષ સુધી શેઠ મગનલાલ કકુચદની
 સાથે મુખ્યતાએ વહીવટ કર્યો, મુળાઈના ૬-

રેઠ ધાર્મિકલાઘણોમાં તમારી હાજરી હોયજ, માંગરોળ જૈન સભામાં તમારો આત્મલોગ અને હાજરી હોયજ ખરી. મુંબાઈમાં રહીને તમે માનસિકસદ્વિચારોનો વિકાસ કર્યો, અને અમારાં બનાવેલાં પુસ્તકો છપાવવામાં તમેએ સારો આત્મલોગ આપ્યો છે.

તમારા માટે શેઠ મગનલાલ કંકુચંદે બંગલો બંધાવ્યો હતો પણ પાછળથી શેઠ મગનલાલ કંકુચંદે તે બંગલો પોતાને માટે રાખવા વિચાર કર્યો તે વખતે તમેએ શેઠ મગનલાલની મરજીને સાચવીને તેમના સારામાં પોતાનું સાફ મની તેમનાં મરજી સાચવી, એ બાબતની તમારી કૃતજ્ઞતા ઉદારતાનો મને અનુભવ છે. આજ સુધી સાતવ્યસનોથી દૂર રહ્યા છો. વિ. સ. ૧૯૭૩ ની સાલમાં પાલીતાણા શ્રી યશોવિજય ગુરુ કુલના સેક્રેટરી થયા, અને સાત વર્ષથી તે

ચલાવવામા સારી રીતે યથાશક્તિ આત્મલોગ
 આપોછો. હરદોજ જિનેશ્વર ભગવાનની પૂજા
 કરોછો અને સામાયિક પણ કરોછો. પર્યુપણ
 વગેરેમા પ્રતિક્રમણ કરો છો, વિલપુરમા શેઠ
 મગનલાલ ક કુચદની બોર્ડીંગ કે જે વિ
 સ ૧૯૭૩ મા અપાઈ છે, તેને ચલાવવામા
 આત્મ લોગ આપોછો, પાજરાપોજ, પાઠશાળા
 આ, છોજોદાર વગેરેની ટીપોમા યથાશક્તિ
 રૂપેયા ભરી આપોછો. શેઠાળી મ ગુનેન કે જે
 શેઠ મગનલાલ ક કુચદના પત્ની છે નેમણે
 વિલપુરમા પટ્ટની જગ્યાનો જગલો તથા
 ધર્મશાળા જમાવી છે, તેમા પણ તમારી
 આગેવાની છે વિલપુર જીન જ્ઞાનમંદિરમા
 પણ તમારો ક્ષણોછે, તમારો અધ્યાસ ગુજગ-
 તી ત્રીલ અગર ચોથી સુધી હશે, પણ તમેજી
 તે પછી ગુજગતી અનેક પુસ્તકો વાચ્યા
 અને નીતમમમા ભાગ લેનાગ થયા તમેજી

શેઠ. મગનલાલ કંકુચંદની આજ્ઞાઓને સારી રીતે પાળી છે. તેમજ શેઠ ઉમેદલાલ કંકુચંદ તથા જેશીંગલાલ રવચંદ તથા બાલાલાલ ઘડેલાલાલની સાથે પ્રેમ સલાહ સંપત્તી વર્તીને વ્યવહારમાં દક્ષતા, વિવેકતા જાળવી છે અને હજી જાળવે છે, જૈન શ્વેં મૂં કોન્કરસો, જ્યાં જ્યાં ભરાઈ હતી, ત્યાં ત્યાં તમે ગયા હતા, હજી પણ તમે ઉત્સાહ ખંત ઉઘમથી જૈનધાર્મિક કાર્યોમાં યથાશક્તિ ભોગ આપો છો. દેવ ગુરુ-ધર્મની શ્રદ્ધામાં સ્થિર છો. બાલ્યાવસ્થાથી મારા પરિચયી છો અને નીતિના ગુણોએ અલંકૃત છો, તેથી તમારા પર મને ધર્મસ્નેહ પ્રગટે છે.

અને તમે ભવિષ્યમાં સારાં ધાર્મિક કાર્યોને કર્મયોગી વીર બની કરશો એવું ઈચ્છું છું. તમારું મન ઉત્સાહી રહ્યા કરે છે, અને સદ્-ગુણોની વૃદ્ધિ કરવામાં તમારો આત્મા ઉઘમી છે, તેથી મહને આનંદ થાય છે. તમે ધારો તો

સાબરમતીના કાઠાની જૈનગોર્દીંગ ઉઘાડી શકે
 અને ત્રિજાપુરમાં જૈન ગોર્દીંગ સ્થાપી શકે,
 હજી તમારે ઘણા ધાર્મિક કાર્યો કરવાના છે
 જૈન સઘની સેવામાં અપાંઈ જાઓ એમ ઇચ્છુ
 છું જૈનકોમમાં મેસાણાના પ્રસિદ્ધ મુશ્રાવક શા
 વેણીય દ સુરચ દે ધર્મકાર્યોમાં જેજે આત્મલોગ
 આપ્યો છે, તે અત્યંત પ્રશસ્ય છે તમે ધારોતો
 શા વેણીય દલાઈ જેવા લવિધ્યમાં કમયોગી
 બની શકે મહાત્મા ગાંધીએ જેમ દેશોદયમાં
 પોતાનું જીવન હોમ્યું છે તેમ તમે પણ લવિ-
 ધ્યમાં જૈનોમાટે અપાંઈ જાઓ એમ ઇચ્છુ છું
 ગુરુસક્ત, દેવ લક્ત, પરશ્વીત્યાગીને પોતાની
 મેળે સર્વ સ પદાઓ પ્રાપ્ત થાય છે. તમેજે વિ
 જાપુરમાં જ ગલ્લો બંધાવીને વિદ્યાપુરીય ગૃહસ્થ
 તરીકે તમે પોતાને જાળખાવ્યા છે તો તમે
 વિજાપુર જૈન બાલકોની ઉન્નતિ કરવામાં કંઈક
 કર્યો. જૈનબાલકોને જ્યાં ત્યાં વ્યાપાર વગે-

રેમાં દેકાણે પાડવામાં કટિબદ્ધ વિશેષતઃ થશે.
 તમારા પુત્ર જયંતીલાલને ચિંતામણિ પુસ્તકની
 શિક્ષાઓ સમજાવશે. ગૃહસ્થ શ્રાવકોના છતા
 ગુણોની પ્રસંશા કરવી અને તેમને ધર્મકા-
 ર્યમાં ઉત્સાહિત કરવા, એ માફ કરવું છે. એક
 મનુષ્ય ગૃહસ્થ દશામાં આત્મલોગી, કર્મયોગી
 બને તો ધણું કરી શકે છે. બી. એ. એમ. એ-
 ના કરતાં તમોએ ધણું આનુભવિક જ્ઞાન મેળ-
 વ્યું છે, માટે તમારી ધાર્મિક સેવા સક્રિયતા
 ગુણોથી આકર્ષાઈને આ ચિંતામણિ લઘુ પુસ્તક
 તમને ભેટ કરી તે નિમિત્તે તમને ઉત્સાહી ક-
 રવા માફ કરું, અને તેથી તમો જૈન તથા તમારાં
 બાલકોને કેળવી સારાં કરશો. એમ ધર્યું છું.

ॐ अहंम् महावीर शान्तिः शान्तिः शान्तिः

વિ. સં. ૧૯૮૦
 આસો-વિજયાદશમી
 મુ. પેથાપુર.

લે. બુદ્ધિસાગરસૂરિ.

પેથાપુરવાસી જૈન, શાંપ્રી સુશ્રાવકે
 શા છનાલાલ જેઠાભાઈ પુત્ર
 જીવનચરિત.

જન્મ વિ. સ ૧૯૧૦-મરણ- ૧૯૫૮
 -આધાડ, વહિ ૭

ગાધી, જેઠાભાઈ પાનાચઢના પુત્ર, છના-
 લાલ શાતે વીશા પોરવાઠ જૈન હતા, તેમણે
 બાલ્યાવસ્થામા ગામઠી નિશાળમા મહેતાજી
 પાસે અભ્યાસ કર્યો હતો થેઠ જેઠાભાઈ,
 તથા, વર્ધમાનભાઈ પાનાચઢ ગાધી વગેરે
 આવકોના શુદ્ધ શ્રીનેમિસાગરજી મહારાજ
 હતા, તે વખતે વિ સ. ૧૯૧૩ લગભગથી
 ધર્મશાલાનો વહીવટ, ગાધી વર્ધમાન
 ભાઈ કરતા હતા શ્રીનેમિસાગરજીમહારાજે
 પેથાપુરમા ગોળજોનું નેર હઠાવીને

ખરેખરે મુનિમાર્ગ જણાવ્યો હતો. શ્રીનેમિ
 સાગરજી મહારાજે ગાંધી વર્ધમાન પાનાચંદને
 આવક યોગ્ય પ્રતિષ્ઠા વિધિની ક્રિયા કરવાનું
 શિક્ષણ આપ્યું હતું, તેથી વધુ લાઈએ અનેક
 ઠેકાણે પ્રતિષ્ઠા વિધિ કરાવી હતી તથા તેમણે
 ગુરૂમહારાજ નેમિસાગરજી પાસે આવકનાં
 ભારત્રત અંગીકાર કર્યા હતાં તે ઠવિપણ હતી,
 જેઠાલાઈ અને વર્ધમાનલાઈ બન્ને એક પિતાના
 પુત્ર અને લાઈઓ હતા. વધુલાઈના પુત્ર
 મગનલાલ થયા. તેમણે વૈદકનો ધંધો કરવા
 માંડ્યો. ગાંધી વધુ પારેજે. વિ. સં. ૧૯૨૭
 સુધી સાગરગચ્છની ધર્મશાલાનો વહીવટ
 કર્યો. શેઠ. છનાલાલલાઈને ગુરૂ મહારાજ શ્રી
 રવિસાગરજીનો પરિચય થયો અને તેમણે
 જૈનધર્મ પ્રકરણે વગેરેનો શ્રીરવિસાગરજી
 ગુરૂમહારાજ પાસે અભ્યાસ કર્યો, તથા
 પ્રતિષ્ઠા વિધિનું જ્ઞાન મેળવ્યું, અને ગાંધી

વધ્ધમાન ભાઈની સાથે પ્રતિષ્ઠા વિધિ કરાવવામા
જવા લાગ્યા ગાંધી છનાલાલ શેઠે, વિ સ.
૧૯૨૮ થી ધર્મશાલાના વહીવટનો કાગ્યાર
શરૂ કર્યો તેમણે ગુરૂશ્રી રવિમાગરજી તથા
શ્રીધર્મ સાગરજીના અનેક વ્યાખ્યાનો શ્રવણ
કર્યો અને શ્રોતા શ્રાવક તરીકે પ્રખ્યાતિ પામ્યા
શેઠ, છનાલાલ જેઠાભાઈ ગાંધીજી નીચે પ્રમાણે
શ્રાવક યોગ્ય પ્રતિષ્ઠાને વિધિ ક્રિયા કરાવવામા
ભાગ લીધો હતો.

વિ ન. ૧૯૩૦ લોચણીમા શ્રી મલ્લિનાથ
શ્રાવણ મુદિ ૬ અને મૂર્તિને ગાદીપર બેસા-
ડવાની પ્રતિષ્ઠાવિધિ ક્રિયા
કરી

વિ ૧૯૩૮ પેથાપુર શ્રી સુવિધિનાથની
શ્રાવણ મુદિ ૬ પ્રતિષ્ઠાની વિધિ કરી.

વિ ૧૯૪૩ લોચણી શ્રી મલ્લિનાથની
માધમુદિ ૧૦ પ્રતિષ્ઠાની વિધિ કરી

- વિ. ૧૯૪૫ ડાંગરવામાં પ્રતિષ્ઠાવિધિ કરી
- વિ. ૧૯૪૭ પાટણ, ખીજડાના પાડામાં
શ્રી ઋષભદેવની પ્રતિષ્ઠા-
વિધિ ક્રિયા કરાવી તથા
ખીજ દિવસે બાળુ પન્ના-
લાલ પુનમચંદના ઘેર ઉજ-
મણામાં શાંતિસ્નાત્ર ભણાવ્યું.
- વિ. ૧૯૫૦ માણસામાં માડના દેરાસરની
પ્રતિષ્ઠા તથા મોટા દેરાસર
પાસેના નાનાદેરામાં શ્રી ને-
મિનાથની પ્રતિષ્ઠા વિધિ કરી.
- વિ. ૧૯૫૧ પેથાપુરના મોટા દેરાસરની
દેરીઓની પ્રતિષ્ઠા વિધિ કરી.
- વિ. ૧૯૫૧ મેસાણા સુમતિનાથની પ્રતિ-
ષ્ઠા વિધિ ક્રિયા કરી.
- વિ. ૧૯૫૫ પુંજપરા કુંથુનાથની પ્રતિષ્ઠા
વિધિ ક્રિયા કરી.

- વિ. ૧૬૫૫ માણેકપુરના દેગસરની પ્ર-
તિષ્ઠા વિધિ ક્રિયા કરી.
- વિ ૧૬૫૬ પુનામાં મોટા દેરાસરમાં
શેઠ ગણપત અમુલેખના
દેગસરમાં પ્રતિષ્ઠા વિધિ ક્રિયા
કરી
- વિ ૧૬૫૬ પેલાપુરમાં ઠાલેરા વખતે
વેશાખમાં શાંતિ દનાત્ર
ભણાબુ.
- વિ ૧૬૫૬ માણામાં આગેમાં ઠાલેરા
વખતે શાંતિદનાત્ર ભણાબુ.
- વિ. ૪ ૧૬૫૮ પાલેજ કાર્તિકવદિ બીજ.
મી મહાબોગ પ્રભુની પ્રતિષ્ઠા
વિધિ ક્રિયા કરી.
- વિ ૪ ૧૬૫૮ વેશાખ માસમાં પેલાપુરમાં
એતિવદ ભજવાનદાસ તર-
ફથી શાંતિદનાત્ર ભણાબુ.

વિ. સં. ૧૯૫૨ વિજયપુર પદ્માવતીના દેરા-
સરમાં શ્રી ઋષભદેવ મૂલના
ચક્રની પ્રતિષ્ઠા વિધિ કરી.

વિ. સં. ૧૯૪૫ મોડાસામાં શ્રી ઋષભદેવ
સ્વામીની પ્રતિષ્ઠા વિં કરી.
અમદાવાદ ડોશીવાડાની પો-
ળમાં શાંતિસ્નાત્ર ભણાવ્યું.

અમદાવાદ—વાઘણપોળ. સંભવનાથની
ખડકીમાં શ્રી અજિતનાથ
સ્વામીની પ્રતિષ્ઠા વિધિ કરી
તથા સામાદેરાસરની પ્રતિ-
ષ્ઠા વિધિ કરી.

અમદાવાદ—કોઠારીની પોળમાં શ્રી વાસુ
પૂજ્યની પ્રતિષ્ઠા વિધિ કરી.

વિ. ૧૯૫૭ અમદાવાદ—કાઠાખળીયાની
પોળમાં શ્રી સુવિધિનાથ
સ્વામીની પ્રતિષ્ઠા વિધિ કરી.

વિ. ૧૯૫૪ અમહાવાદ હુઠીભાઈની વાડી-
મા ચૌમુખલની પ્ર વિ કરી
માડલમા શાતિસ્નાત્ર ભણા-
ંયુ વીરમગામમા શાતિ-
સ્નાત્ર ભણાંયુ

અમહાવાદ—ત્રિદાશાળામા અણોતરી સ્નાત્ર
ભણાંયુ અહમદનગરમાશ્રી
અનિતનાથસ્વામીની પ્રતિષ્ઠા
વિધિ ક્રિયા કરી

લાડોલ—શાતિસ્નાત્ર ભણાંયુ

વડુ—શ્રીવામ્નુ પૂત્યની પ્રતિષ્ઠા
વિધિ ક્રિયા કરી

પેમાપુર—શેઠ ખાનાચઢ જયગમના
હેરામા શ્રીમહાવીરસ્વામીની
પ્રતિષ્ઠા વિધિ ક્રિયા કરી

પ્રાતિજ—શાતિસ્નાત્ર ભણાંયુ

લખતર—પ્રતિષ્ઠા વિધિ કરી

વિ. ૧૯૩૦ જામળાનાદેરાસરની પ્રતિષ્ઠા
વિધિ કરાવી.

તેમણે શ્રી રવિસાગરજી ગુરૂ પાસે શ્રાવ-
કનાં બાર વ્રત ગ્રહણ કર્યાં હતાં.

પેથાપુર. સાગર ધર્મશાળાનો વહિવટ
વિ. ૧૯૦૯ માં ગાંધી વધુ પારેજે શરૂ કરવા
માંડ્યો. ગાંધી વધુ પારેજે વિ. ૧૯૨૭ સુધી
વહીવટ કર્યો. વિ. ૧૯૨૮ થી તે ૧૯૫૮
સુધી ગાંધી. છનાલાલ જેઠાભાઈએ
વહીવટ કર્યો.

વિ. સં. ૧૯૫૨ માં ગાંધી છનાલાલ
જેઠાભાઈ વિજાપુરમાં વૈશાખ સુદિમાં પદ્માવ-
તીના દેરાસરમાં મૂલનાયકની પ્રતિષ્ઠાવિધિ કરા-
વવા આવ્યા હતા. તે વખતે મારે તેમની સાથે
પરિચય થયો અને તેથી પરસ્પર ધર્મ પ્રેમ
વધ્યો. તેમની સાથે શા. મનસુખભાઈ અમથા-
લાલ આવ્યા હતા. શેઠ. છનાલાલના ગૃહસ્થ

શિષ્ય જેવા મનમુખલાઈ હતા, તેમજ તે દયાલુ.
 પ્રભુભક્ત, ધર્મપ્રિય, ક્રિયાપાત્ર શ્રાવક હતા.
 છતાંજાઈ ગભીર, પ્રતિષ્ઠિત, મર્વવ્યહારદક્ષ,
 નમ્ર, અને લીનધર્મની શ્રદ્ધાવાળા શ્રાવક હતા.
 બન્નેની સાથે અમારો ધર્મગગ થયો અને મે
 તેમની પામેથી પ્રતિષ્ઠા શાતિસ્નાત્રવિધિ
 ધારીલીધી વિ. સ. ૧૯૫૨ ના જેઠમાસમા
 તેમની પામે આલેસથી પેથાપુ ગવાનું
 મયુ હતું તે વખતે તેમનું સ્વાગત,
 વિવેક પ્રેમ વિગેરેનો અનુભવ કર્યો હતો. પેથા-
 પુમાં આગળ ગચ્છ લીનધર્મશાલામાના તે
 મુખ્યશ્રાવક હતા તેમજ અનેક સૂત્રિયુનિયોનો
 સમાગમ કર્યો હતો તે કહેના હતા કે શ્રી
 રવિસાગરજી મહાગજ જેવા મે અન્ય દોષ
 સાધુ દીકા નથી છતાંતાલગાધી, અનેક ધાર્મિક
 પુસ્તકોનું વારવાર વાચન કરતા હતા,
 વિ. સ. ૧૯૫૩ માં અને વિ. ૧૯૫૪-૫૬

—૫૭ માં તેઓ અમને માણસામાં શેઠ. વીરચંદલાઈ કૃષ્ણાજી અને શેઠ. હાથીલાઈ મૂલચંદને ત્યાં મળ્યા હતા. તે વખતે તેમણે મારી સાથે જૈનધર્મ સંબંધી અનેક પ્રશ્નોની ચર્ચા કરી હતી, મારા જૈનશાસ્ત્ર જ્ઞાનના ઉપયોગથી તે મારા ઉપર ઘણા રાજી રહેતા હતા. તેમણે અમદાવાદ વિદ્યાશાલામાં. સંઘવી છોટાલાલ લલ્લુભાઈ. શકરચંદ વગેરેને શ્રાવક યોગ્ય પ્રતિષ્ઠા વિધિ શીખવી હતી, વિ. સં. ૧૯૫૩ માં તે વિજાપુર આવ્યા હતા. મારી સાથે તેમનો પત્ર વ્યવહાર ચાલ્યા કરતો હતો. જ્યારે માફ ગૃહસ્થ દશામાં મેસાણા ચશોવિજય પાઠશાલામાં અભ્યાસ કરવા ગમન થયું હતું. ત્યારે તે ત્યાં આવી મળતા હતા, વિ. સં. ૧૯૫૫ માં પૂજાપરાની પ્રતિષ્ઠાવિધિ કરાવી હતી. તે વખતે હું પણ તેમની સાથે હતો. વિ. સં. ૧૯૫૬ ના માગશરસુદિ છઠ્ઠના

રોજ મેસાણામા ગુરૂમહારાજ શ્રી ગવિસાગરજી
મહારાજની દેરીમા ગુરૂમહારાજની પાદુકાની
પ્રતિષ્ઠા કરવા આવ્યા હતા મનમુખભાઈ પણ
સાથે આવ્યા હતા લાલી પારેખ જેગીગભાઈ
સાકરચંદ પણ માથે આવ્યા હતા

ગુરૂ મહારાજની પાદુકા પ્રતિષ્ઠામા અમો
ખન્નેએ મારી રીતે ગાગ લીધો હતો. અમારી
દીક્ષા થયા પછી વિ અ ૧૯૫૭ ના સુરતના
ચોમાસામા પેથાપુર પાન્નરાપોળની ટીપમાટે
આવ્યા હતા તે વખતે તેમણે અમારો બોધ
સાબળ્યો હતો અને ધર્મઠગ્ગીમા પછીથી
ધણ મન ભેડયું હતું, પશ્ચાત્ તેમણે વિ સ
૧૯૫૮ મા પાલેજમા મૂલ નાયકની ઉદ્દામા
ઉદ્દલી પ્રતિષ્ઠાવિધિની ગ્રાવકયોગ્યક્રિયા કરી,
પછીથી તેમણે પેથાપુરમા વેશાળ મામમા બાબુ
મોનિચંદ ભગવાનદાસ તરફથી શાન્તિસ્નાત્ર
લજ્જાન્યુ, પશ્ચાત્ વિ સ. ૧૯૫૮ના આપાદ વહિ

સાતમે દેહનો ત્યાગ કરી તે ઉત્તમ શુભ ગતિ
 પામ્યા. શેઠ છનાલાલ ગાંધી માયાકુ, દાતાર,
 ધર્મ પ્રેમી, ગુણાનુરાગી, દેવગુરુવર્મલક્ષ્મી,
 આત્માર્થી હતા, તેઓ પરસ્ત્રી ત્યાગી અને
 વ્યસનરહિત હતા, ગમે તેની પાસેથી જ્ઞાન
 ગ્રહવામાં ઉત્સાહી ઉદ્યમી હતા. તેમણે પ્રતિષ્ઠા
 વિધિક્રિયાઓ, ઉજ્જમણાં, બધાં મંત્રીને ૮૦
 એંશીના આશરે કરાવ્યાં હતાં, તેમનામાં
 અહંકાર નહોતો અને ગંભીર દીર્ઘદર્શી હતા,
 તેમને આડંબર બતાવવાની ટેવ નહોતી,
 શ્રાવકયોગ્યપ્રતિષ્ઠાવિધિ કરાવવા તેઓ
 લક્ષ્યાધિપતિ શેઠીયાઓના ત્યાં જતા હતા,
 પણ ગાડીસાડાના ખર્ચ વિના તેઓ
 તેઓની પાસેથી એક પાઈ પણ લેતા
 નહોતા, ઉલટા ચાંદણો કરીને થોડા
 રૂપૈયા આપી આવતા હતા, ધાર્મિકપાઠ-
 શાલાઓમાં તે વિશેષ પ્રેમ ધારણ કરતા હતા.

અને તેમના પુત્ર ક્ષીરચંદને પણ મારી પાસે
 પાઠશાલામાં ભણાવા મૂકવા વિચાર કર્યો હતો,
 ન્યાયસ પન્ન વૈભવથી તે આજીવિકા ચલાવતા
 હતા, તેમનામાં આવકના બધા ગુણો ખીલ્યા
 હતા, તેમના બે પુત્ર યયા. ૧ ક્ષીરચંદ ૨
 ખીલ્લ ડાહ્યાભાઈ વિ ન. ૧૯૭૧ માં સાગલીમાં
 પ્લેગ ચાલ્યો હતો તેથી ડાહ્યાભાઈનું મૃત્યુ
 થયું ભાઈ ક્ષીરચંદે વિ ન. ૧૯૫૮ થી
 વિ. ન. ૧૯૭૧ સુધી પેથાપુર આગગમ્મ
 ધર્મશાળાનો વહીવટ કર્યો અને પછી અમારી
 સમક્ષ વિ સ. ૧૯૭૧ના પેથાપુરમાં તેમને
 ઐકવીમ ત્રસ્ટીઓની કરેલી કમિટીને પોતાનો
 ચોખ્ખો વહીવટ સોંપી દીધો છે શેઠ ક્ષીરચંદ
 સાગલીમાં ગોળની દુકાન ચલાવે છે અને તેથી
 પચ્ચાશ હજાર તગભગ રૂપેયા કમાયા છે તથા
 તેમને બે પુત્ર યયા છે. ક્ષીરચંદ પણ સ્વર્ગ-
 સ્થ સ્વપિતાની પેઠે હક્ષિણ ગુજરાતમાં પ્રતિષ્ઠા

વિધિ ક્રિયા કરાવે છે. શાંતિસ્નાત્ર અને અષ્ટોત્તરીસ્નાત્ર ભણાવે છે. કૃષ્ણચંદ્ર સ્વભાવે ગંભીર, શાંત દયાળુ, નીતિમાન, પરોપકારી, દેવગુરૂધર્મ, શ્રદ્ધા પ્રેમી, અને સદાચારી, જેન ધર્મની શ્રદ્ધાવાળા પ્રતિષ્ઠાવંત ગૃહસ્થ થયા છે.

ગાંધી વધુ પારેખના પુત્ર વૈદ્ય મગનલાલના પુત્ર વૈદ્ય, ભાઈ ચંદુલાલ મગનલાલે, વડોદરામાં વૈદ્યપરીક્ષા આપી વૈદ્ય રત્નની પદવી મેળવી છે, વૈદ્ય ચંદુલાલ પણ પ્રતિષ્ઠા વિધિ ક્રિયા કરાવે છે. શાંતિસ્નાત્ર અષ્ટોત્તરી સ્નાત્ર ભણાવે છે. દેવ ગુરૂધર્મ શ્રદ્ધાભક્તિવાળા છે, સ્વભાવે માયાલુ પ્રેમી અને સાધુસંતની સેવા ભક્તિ કરવાવાળા છે શેઠ. છનાલાલ અને વધુ પારેખનો પાછળ તે બે હજી સુધી પોતાના પિતાની પાટ સાચવી રહ્યા છે, બન્નેનો અમારી સાથે ઘણો પરિચય. લગભગ બારવર્ષની ઉંમરથી હતો. પેથાપુર સાગરગચ્છના

તે બે હાલ પવ્વ આગેવાન છે જન્નેનુ માન
સારૂ છે, તે બે અમાગ લક્ષ્ત શ્રાવક છે
શામનહેવો તે જન્નેને ધર્મ કાર્ય કરવામા
સહાય કરે.

શેઠ. ફકીન્ચંક છનાલાલે ચિતામણિ
પુસ્તક છપાવવામા રૂ ૨૦૦) જમે રૂપેયા
આપ્યા છે વિ સ. ૧૯૮૦ મા પેથાપુરમા
અમારી પામે પર્યુપણ કરવા આવ્યા હતા
તેમનો સ્વભાવ, આનદી, નિરભિમાન અને
ગભીર છે સ્વભાવે નમ્ર થાત અને મળતાવડા
છે તેમની પાછળ તેમના મતાનો પણ લેત
ધર્મી વિવેદી ઉત્તમ જનો.

પેથાપુરમા શેઠ છોટાલાલ હાથીલાઈ
એક ઉત્તમ અને નગરશેઠ તરીકે પ્રસિદ્ધ
લેત શ્રાવક થયા પેથાપુરના સર્વ લોકો તેમનું
વચન માનતા હતા, તેમણે દેશસર અને
પાજરાપોળનો વહીવટ કર્યો, પશ્ચાત વિમલ

ગરબમાં શેઠ. હાથીભાઈ જવેરે આગેવાની ભર્યો
 ભાગ ચાર ત્રસ્ટીઓ સહિત લીધો હતો. હાલમાં
 સાગરગચ્છ ઉપાશ્રયમાં શેઠ, નહાલચંદ
 કુત્તેહચંદ અને શેઠ. કેશવલાલ મનસુખ આગે-
 વાન તરીકે છે. તથા, દેરાસર પાંજરાપોળના
 વહીવટમાં શેઠ. માણેકચંદ કુત્તેહચંદ તથા
 શેઠ. મનસુખ ઘેલાભાઈ આગેવાન તરીકે છે,
 આકેલાવાલા શેઠ. ચુનીલાલ ડોશલની
 વિધવા શેઠાણી સીતાબેનેઅમારા ઉપદેશથી એક
 નવો ઉપાશ્રય બંધાવ્યો છે અને એક સાગર
 ગચ્છનો વાડી બંધાવે છે. પેથાપુર સાગરગ-
 ચ્છમાં અમારા ઉપદેશથી જૈન પાઠશાલા
 ખોલવામાં આવી છે. પેથાપુર પાંચસે વર્ષનું
 પ્રાચીન પુરછે, તેમાં મુખ્ય બાવન જીનાલયનું
 સુવિધિનાથનું દેરાસર છે અને બીજું, શેઠ.
 પાનાચંદ જયરામનું દેરાસર છે. ત્રીજું કલુ
 પારેખનું દેરાસર છે. પેથાપુરમાં બે સાગર ગચ્છ

ના અને બે વિમલગચ્છના ઉપાશ્રય છે, એક
 પાઠશાલા અને એક ગોઝળનો ઉપાશ્રય તથા
 એક મહાજનની દુકાન તથા એક પાજરા-
 પોળ છે, પોષ્ટ ઑફીસ મચ્કારી ઇંગ્લીશ શાળા
 તથા ગુજરાતી શાળા તથા એક મરકારી
 દવાખાનું છે માળરમતીની ઠેઠનજીક ઠાઠાપુર
 પેથાપુર ગામ છે માળરમતીની આથમણી દિ
 શાએ પેથાપુર છે તેના ત્રણસે ગ્રાવકોના ઘર છે.
 પાચ છ હજાર મનુષ્યની સંખ્યા છે વાઘેલા
 ઠાકોર કુતેકમિ હજી કાલના પેથાપુરના ઠાકોર
 છે, પણ હાલ મેનેજર ગિવલાવભાઈ તાલુકાનો
 વહીવટ કરે છે. પેથાપુરમાં એક શેઠ ભગુભાઈ
 કાલીદામના નામની લાયબ્રેરી છે અને અડી
 પેથાપુર વિદ્યાર્થી મહત્ત્વ છે અમદાવાદવાળા
 શેઠ સદીંગ ગ કેશગીચદની દોનધમંશાળા છે
 તેનો વહીવટ શેઠ પાનાચદ જયગમવાળા
 કરે છે તેનો પેકી ધણા પરદેશમાં વ્યા

પારાર્થે ગયા છે, અને કેટલાક ઇંગ્લાંડ
ક્રેન્સ દેશમાં ગયા છે. કેળવણી અને ધનમાં
તથા પુત્રવસ્તીમાં પેથાપુર છે તે મેસાણા
વિજાપુર કરતાં આગળ આવે છે. પેથાપુરમાં
શેઠ છનાલાલ જેવા ધર્મી પુરૂષો પ્રગટો એમ
ધન્યું છું.

ૐ અર્હં મહાવીર શાન્તિઃ ૩

વિ. સં. ૧૯૮૦ આસો સુદિ ૧૦

વિજયા દશમી

સુ. પેથાપુર.

લે. બુદ્ધિસાગરસૂરિ.

॥ श्री वीनरागो विजयतेतराम् ॥

चिन्तामणि.

—

हुडा

समरी लगवती लाग्ती, सरस्वती मुण्डार,
श्री चिन्तामणी पुस्तिका, लाभीश हर्ष अपार.
वहील मोहनलालना, - पुत्रगत्न मण्डिलाल,
ताम डिपठ करेला करी, लाभु वयनरमाण

लैनधर्म अनादि शायत अविनाशी अव-
नीमडलमा वते' छे ते धर्ममगितामा स्नान
करनागने। जन्म मरण उप नेत्र हू लयछे
तीर्थ हू लगवान हे ने धर्मधारदो-बोवीश

પ્રભુઓ છે તે ભરતભૂમીમાં ઉત્સર્પિણી અને
અવસર્પિણીકાલમાં ઉત્પન્ન થાય છે. આ
અવસર્પિણીકાલમાં શ્રી ઋષભદેવથી તે શ્રી
મહાવીરસ્વામી પર્યંત ચોવીશ તીર્થંકરો થઈ
ગયા છે. શ્રી ચરમજીનેશ્વર મહાવીરને શિવપદ
પામે હાલ ૨૪૩૨ વર્ષો થઈ ગયાં છે. આધુનિક
કાલમાં પંચમ આરો વર્તે છે, શાસન પણ
શ્રી વીરપ્રભુનું વર્તે છે.

જે ભવ્ય જીવો !!! મહાવીરોક્ત આગમાજ્ઞા
પ્રમાણે પ્રવર્તે છે, તદનુસાર ધર્મધારકો બને છે,
તે અચિર વખતમાં અચલ લક્ષ્મીયુક્ત શિવપ-
દને પામે છે. શ્રી દેવદેવાધીશ ચરમ તીર્થંકર
અધીશે બે પ્રકારનો ધર્મ બતાવ્યો છે:—૧.
સાધુધર્મ, અપર ૨. શ્રાવક ધર્મ. સાધુ ધર્મથી
શીઘ્ર શિવપદની પ્રાપ્તિ થાય છે.

ઉપરોક્ત પ્રથમ ધર્મમાં યતીશ્વરોને પંચ

મહાત્મો પાલવાના મર્વને કથન કરેલા છે - ચ-
ગ્ધુમિતરી આદિ માધુ ધર્મનો ઘણો વિસ્તાર
શ્રીહિમચ દ્રાચાર્યજી દ્વિત ય યોમાથી જાણીલેવો

હવે અન્ય શ્રાવક ધર્મ કહેવાય છે

સામાન્ય ગ્રીતે ગુરુમુખાન્વિદ્યથી જાત
કથિત ધર્મને જાણી દાહશત્રુ પાલક બને તેને
શ્રાવક કહેવાય છે જીનેશ્વર કથિત ધર્મ પાલ-
વાથી મુદ્ધિ માર્ગ ઉત્તરોત્તર પાગી શકાય છે
કેઈ તદ્દભવે પણ મોક્ષપદ પામે છે

જૈનધર્મ વિના અવગ ધર્મો જે હાત અવ-
નીતલમા વિષમાન છે “તે ધર્મો” ધર્મથી ગુરુ
કઠોરતા પામેલ જણાય છે મત્પતા તથા અધર્મ
આલય નિવાસિન થયેલા જોવામા આવે છે
“ધર્મતો” જ્ઞાનગુણ ગણભૂષણ ભૂષિત કેવલ-
જ્ઞાનીઓ અન્ય ગ્રીતે જાણિત હોય તેજ છે
અને અવગ ધર્મ તેતો ધર્મના મર્મ આધીન

અધી ? શું તેને શાળાશી આપીએ “ સખેદ છે કે ” ધર્મ જ્ઞાન વિસારી કેવળ ઉદર પોષણના માર્ગને આધીન થઈ આવો કુવિચાર કરે તે યોગ્ય નથી.

૫ જૈન બાલકોએ અહુર્નિશ પ્રભુ ગુરુ દર્શન વંદન કરવાંજ.

૬ ગુરુ મહારાજ જે ધર્મોપદેશ આપે છે તે આપણા હિતને સાટેજ છે એમ સમજી કરપુ-ટોજલિ પૂર્વક સ્થિર અંતઃકરણ કરી ગુરુપદેશ સાંભળવો.

૭ જેને ઉપદેશ સાંભળ્યો હોય તેને તે પ્રમાણે વર્તવાનો અપ કરવો.

૮ જૈન બાલકોએ સવારના પ્રહરમાં ઉઠતી વખતે નવકારણું સ્મરણ કરવું ત્યારબાદ દેરાસર દર્શન કરવા જવું અને તત્પશ્ચાદ્ ગુરુ

મહાગજુ દર્શન તથા વદન કરવા ઉપાશ્ર-
યમા જુ

૯ અપર કાર્ય કરીને ધર્માદિપુત્રકો દહ
શ્રદ્ધાથી ભણવા વાચવા

૧૦ નિશાળમા જઈ જત પૂર્વક અભ્યાસ
કરવો, કોઈ મનિહીન છોકરા સાથે અમુક્ય
વેળ વધુ નહિ, ને કલેશ કરવો નહિ

૧૧ બાલકોએ મવારમા ઉઠી માતા
પિતાજીને નમન કરવું અને માતા પિતાની
આજ્ઞાને મનકે ધાગણું કરવી

૧૨ નિશાળથી આવી શાન્તિ લીધા બાદ
નિશાળમા લીધેલ પાઠનું પુનર્પુનર્ પઠન કરવું
તથા સધ્યા મમયે “ શ્રી જીનેશ્વર દર્શન ”
પ્રાતઃકમળાદિ “ ધર્મ કાર્ય કરવા ચૂકવું નહિ

૧૩ જુગદુ, વેન્યાગમન, ન કરવું તથા
મતિજ્ઞમોનો, અમાગમ સ્વપ્ને પણ કરવા

ઉત્સુક થવું નહિજ. ખરાબ ચાલ ચલગત ત્યાગ કરવી અને સત્ય માર્ગે વિચરવું.

૧૪. બાલકોને નાનપણમાંજ સાચું બોલવાની માબાપોએ રીતિ પાડવી તથા બાલકોએ પણ સાચું બોલવુંજ. જે છોકરાઓ તેવી સ્થિતિ સંપન્ન બને છે તેઓને સંકટ વિના પરિશ્રમે સર્વ વસ્તુ પ્રાપ્ત થાય છે ને તેઓનો ભવિષ્ય કાલ સુધરે છે.

૧૫ સૂર્યનું તેજ ઢાંક્યું રહેતું નથી તેમ સત્યવચનવદનારનો “ વીર્ય પ્રભાવ ” સ્વયમેવ પ્રાબલ્ય કીર્તિને મેળવી અનેક સુખને સેવનારો, સતેજોમય દેહીખ્યમાન થઈ અસત્યાંધકારને ભેદવા તત્પર થાય છે તેમાં શંસય નથીજ, માટે સર્વદા સાચું બોલવુંજ.

૧૬ છોકરાઓએ કોઈની પડેલી આખ્યા વિનાની રકમ છાનીમાની લેવી નહિ. કાગળ,

ખડીઓ, ખરૂં, ચપ્પુ વિગેરે ઉપયોગી વસ્તુઓ
 પણ અદત્ત લેવી નહિજ ઉપરોક્ત વસ્તુઓ
 આપ્યા વિના લેવાથી આજ અઢી જતા પોતાની
 “વિશ્વાસનીયતા” માણસોમા ઘટી જાય છે
 ને નીચતા પ્રાપ્ત થાય છે ને તેથી અનેક દુ ખો
 પ્રાપ્ત થાય છે જેમ અલ્પ વિધ આત્માને
 દુ ખ દેવા તત્પર થાય છે, તેમ જરા પણ
 ચોરીની વસ્તુ, વિવેકાદિ દ્વારોને બંધન કર-
 નારી, અતિશય દુ ખ દેનારી થાય છે માટે તે
 નજ લેવી (ચોરપણાથી)

૧૭ ચોરી કરનારુ કોઇ દિવસ કલ્યાણ
 થતુ નથી અને તે મૃત્યુ બાદ પગલવમા નર-
 કમા પડી અધોર દુ ખ લોગવે છે માટે જેન
 બાળકોએ ચોરી જરા માત્ર પણ કરવી નહિ

૧૮ જે છોકરો ચોરી કરી આનંદ નિમગ્ન
 રહેતો હોય તેવાની સગત કદિ પણ કરવી

નહિ. તેની મિત્રતા પણ કરવી નહિ, કારણ કે
 “ જેને જેવો સંગ, રંગ પણ તેવો બેસે ” એ
 કવિતાધારે તેનામાં ચોરપણું તેની સંગથી
 પ્રાપ્ત થયા વિના રહેતું નથી. માટે ચોરીનો
 સર્વથા ત્યાગ કરવો.

૧૯ છોકરાઓએ મા બાપના કહ્યા વિના
 છાનીમાની ચોરી કહેવાય તેવી વસ્તુ ન લેવી.

૨૦ નિશાળમાંથી છૂટી ઔટામાં ફાંફાં
 મારવાં નહિ ને પોતાને ઘેર આવવું.

૨૧ બાલકેાએ ભણાવનાર મેહેતાજી ઉપર
 પૂર્ણ સત્ય પ્રેમનો ભાવ ધરવો અને તેમનું
 બૂરું બોલવું નહિ.

૨૨ શિક્ષક આપણી ભૂલો માટે જે ઉપ-
 દેશ કરે તે હૃદયમાં ધરવો ને તેનો સદુપયોગ
 કરવો.

૨૩ શિક્ષક પ્રત્યે બાળકોએ એવી વર્તણુક રાખવી કે જેથી શિક્ષક આપણને પ્રેમ ભાવે દૃષ્ટિ દેતા મારો અભ્યાસ કરાવે

૨૪ નિશાળના ખીન્ત છોકરાઓ જોડે “અભ્યાસ વાર્તા વિના” અન્ય ગરબા સરખાની વાત કરી નકામો “સમય” ગાળી નાખવો નહિ

૨૫ જે છોકરો ખતપૂર્વક એકચિત્ત રાખી અભ્યાસ કરે છે તે અતે વિદ્વાન્ વિવેકીને મર્વશુણુ મચ્ચન્ન નિવડે છે, ને નકામા ભણવાનો ટાળ દેખાડનાગમતિહીન વિદ્યાર્થીઓ અતિશય દુ ખ લોગવે છે, માટે મર્વથા વખતને નકામો ન ગાળતા અભ્યાસ કરવો.

૨૬ જે છોકરાઓ લક્ષ આપી ભણતા નથી તે અતે પરનાય છે

૨૭ પૈમાફરના છોકરાઓ એમ ધારે છે કે આપણે કયા રણવુ કમાવુ છે ? આપણે ઘેર

૩૪ આપણી માતાએ આપણને સ્વોદરમાં નવ માસ ધારણ કરી અનેક પ્રકારનાં દુઃખો વેઠ્યાં, જન્મ આપી પાળી પોપી મોટા કર્યા છે તો માતાની આજ્ઞા પાળવા સર્વથા ચૂકવું નહિ. તેની ભક્તિ કરવી પૂજ્ય બુદ્ધિ રાખવી. ઉપરોક્ત જનનીને સુખ દુઃખમાં સહાથી થઇ તદ્દા જ્ઞાનાનુસાર વર્તવું. તેમ કરવાથી સંપદાઓ સ્વયમેવ આવી મળે છે.

૩૫. જૈન બાલકોએ ધર્મોપદેશક ગુરૂમહારાજનો વિનય કરવો, માતા પિતા તો આ ભવના ઉપગારી છે પણ પણ ગુરૂમહારાજ તો આલુભવ ને આગામીભવના ઉપગારી છે, તેથી તેઓ ઉપર દૃઢભક્તિ ભાવ પ્રેમ રાખવો, તદ્દા જ્ઞાનાનુસાર સર્વદા વર્તવું એ શ્રેયઃપથ છે.

૩૬ બાળકોએ સર્વથા બીડી, ચલમ, વિગેરે વ્યસન વર્જવું, કારણ તે તો મૂર્ખ ગુ-

હોતુ ઠાગ છે, શાસ્ત્રાધાર છે કે “ કાવ્યશાસ્ત્ર
 વિનોદેન, કાલો ગચ્છતિધીમતામ્ ” વ્યસ
 નેનચ મૂર્ખાણા, નિદ્રયા કલદેનવા (અર્થ
 કાવ્યાદિશાસ્ત્રોના વિનોદે જ્ઞાનીનો સમય
 નિર્ગમન થાયછે ને મૂઢાનો વખત નિઠાકલહ
 અથવા વ્યમનવડે જાય છે, માટે મર્વંથા તે
 મૂખં દ્વાગ્મ તદ્દલીન થવુ નહીં

૩૭ જૈન જાળકેએ નવગણના વખતમા
 ધર્મ તથા નીતિના પુનઃક વાચવા

૩૮ જૈન જાળકેએ શ્રીજીનેશ્વર પ્રણીત ધર્મ
 મત્યન્ છે તેમ ધારી તેમા દઢ ભક્તિ ગળવી

૩૯ અન્ય જાપા અભ્યામિત જૈનોએ પણ
 મત્ય ધર્મનુ વારવાર સ્મરણુ કરતા રહેજુ,
 તેથી અન્ય જાપા પ્રેરિત “અત કરણુ” આ ધ-
 મનુ સ્મરણુ કરતા અનીતિને દૂર કરવા તત્પર
 થાય છે

૪૦ જૈન બાળકોએ કુશુરની સંગતિ કરવી નહીં.

૪૧ જૈન જીવાન છોકરાઓ કે જે ઇંગ્લિશ વગેરે અભ્યાસ કરતા હોય, તેઓએ ધર્મ થકી વિરૂધ્ધ ચાલવું નહીં.

૪૨ જૈન ધર્મમાં દઢ શ્રદ્ધા રાખી અભ્યાસ કરે છે તે અંતે ક્ષતેહ પામે છે.

૪૩ ધર્મની નીતિ રીતિથી કદિ બ્રષ્ઠ થવું નહિં.

૪૪ જૈન છોકરાઓએ નકામો ખર્ચ કરવો નહિં, નકામા પૈસા ખરચવા તે મૂર્ખાનું કામ છે.

૪૫ જૈન છોકરાઓએ ઘણાં મેલાં વસ્ત્ર પહેરવાં નહિ, કારણ મેલમાં જીવો ઉત્પન્ન થતાં તે હણાઈ જવાથી દોષ લાગે છે, તથા શરીર બગડે છે. માટે સાફ લૂગડાં “સ્વસ્થિતિના અનુસારે પહેરવાં”

હૃદયાર ડાકડમાળ નકામો કરવો નહિ ગદડી-
વાળી લગ્યામા વમણ નહિ

૪૬ જૈન છોકરાઓએ તળાવમાં અણુગળ
પાણીમા નહાવુ નહિ પણ તરવાનુ ચિસલુ લેવુ

૪૭ જૈનખાલકોએ ચીલડા, કૂટચ વિગેરે
સળીજ ફળો ખાવા નહિ, કારણકે તે ખાધે છતે
અપચા આદિ રોગો પ્રાય ઉત્પન્ન થાય છે

૪૮ જૈનખાલકોએ મૂલા, ગાજર પિંડાણ,
લસણ, ડુંગળી, શકરીઆ, ગાજરીયા, બટાટા,
રીંગણા, વિગેરે અનતણુવસ્થાની પદાર્થો
ખાવા નહિ

જૈન ખાલકોએ રાત્રીના વખતમા ખાવુ
નહિ, કારણકે ગત્રી ભોજનથી અતિ દોષ લાગે છે

૫૦ પરમેશ્વરની પૂજા પ્રતિદિન પ્રેમપૂર્વક
કરી ત્યાર બાદ ભૂખની શાન્તિ માટે અન્ન
ભોજન ખાવુ જે ઠંઠાણે ખીન્નએ પેશાળ કર્યો

હોય ત્યાં પેશાબ કરવો નહિ, કારણ કે તેમ કરવાથી સમૂર્ણ પંચેન્દ્રિય જીવની ઉત્પત્તિ થાય છે, અને દુર્ગુંધ પરિવ્યાપ્ત થવાથી જીવ હાનિ થાય છે.

૫૧. જૈન ખાલકોએ જ્યાં કીડીઓ હોય, લીલ હોય, ત્યાં નાવું નહિ; રવિવારે, ભૌમવારે તથા મંદ વારે, હજમત કરાવવી નહિ.

૫૨. ખાતી વખતે જૈનખાલકોએ ખાલવું નહિ અને ભોજન કરતાં ખાલવું પડેતો પાણી પીને ખાલવું જોઈએ.

૫૩. ગરીબ, અંધા, લુલા, પાંગળાને, ખાવાનું આપતાં ભૂલવું નહિ. અર્થાત્ તેમને ખવરાવવું.

૫૪. જે માણસ અન્નદાન કરેછે તે પરમ પુણ્ય પ્રભાવ પામેછે.

૫૫. માતા પિતાને ખરાબ વચન કહેવું નહિ

૫૬. જેટલો આકાંગ કળવાથી સુખે કામ કરી શકાય તેટલો પદાર્થ લોજનમા વાપરવો.

૫૭ લોજનપાત્ર હાલે નહિ તેવો મુદર બાજઠ હેઠે મૂકવો.

૫૮ ક્રોધના આવેશમા લોજન કરવુ નહિ.

૫૯ લોજનની પહેલા પાણી પીવુ નહિ, કારણકે પથ્થર સમાન પાણી કહેલુ છે લોજનનીમધ્યે પાણી પીવુ તે અમૃત સમાન છે. “ભોજનાતે ત્રિપ ગરિ મધ્યે ચારિચલમદમ” માટે આઘ અન્તમા પાણી ન પીતા અર્ધલોજન થયાબાદ જલ પીવુ, તેથી શરીરની આરોગ્યતા સારી ગ્હે છે

૬૦ બાલકોએ પેસાળ બાંડો કળવામા વાર ન લગાડવી

૬૧ ગત્રીએ દર્પણમા મુખ જોવુ નહિ તેમ તેલમા પલ્લુ મુખ જોવુ નહિ

૬૨ કુલની માળા ગળામાં રાખી સુંવું
નહીં. કેઈ દિવસ હાનિકર નીપજે, તદ્દ સુગંધ
લોલિસર્પાદિકથી ખીડા થાય માટે.

૬૩ રાત્રે વહેલા સુઈ જવું. સવારમાં સૂર્યો-
દય પ્રાઠ્ (પહેલાં) ઉઠવું. શાસ્ત્રાધાર, છે કે
॥ દોહરા ॥ રાત્રે વહેલા જે સુઈ-વહેલા ઉઠે
વીર; ખલ બુદ્ધિ ખહુ ધન વધે, સુખમાં રહે શરીર.

જેન બાળકોએ રાત્રીએ નવ વાગતાં પહેલાં
સૂવું નહિ. સુતી વખતે સાતવાર નવકાર
ગણી સૂવું.

૬૫ જેન બાલકોએ પોતાના ઘરની છાની
વાતને કેઈની આગળ કહેવી નહીં.

૬૬ જેન ધર્માભિલાષિઓએ સ્વોન્નતિને
માટે ધર્મ પ્રયાસ કરતા રહેવું.

૬૭ જર કર્મ અને ચોરીથી દૂર રહેવું

કારણ તે બે અતિ અવગુણો છે, ચોરી અને
લતરી જેવું બીજું કોઈ દુ ખદાઈ નથી

૬૮ માતા પિતા શિખામણુ આપે તો
પ્રેમથી શ્રવણ કરવી, જનની જનક મામુ
ઉદ્વતાઈનું વેણુ વદવું નહિ માત પિતાની
નિંદા કરનાર દુ ખી થાય છે.

૬૯ ધર્મના ગુરૂ મહારાજની તો સ્વપ્રમા
પણુ નિંદા ન થાય તેમ વર્તાવું. કહેવત છે કે
(ગુરુનિંદાકુલક્ષય,) “ ગુરૂની નિંદા ”
ક્રૂણનો ક્ષય કરે છે,

૭૦ શિક્ષક અથવા વ્યાવહારિક ઉપદેશ-
કની પણ ચાહી ચુગલી નિંદા ન કરવી

૭૧ ગુરૂ માત પિતાની જે નિંદા કરે છે તે
અતિ દુ ખ લોગવી જીદગી, દુ ખમા ગાળી
પરભવમા નરકગામી થાય છે, અને ઉભયત્ર
લોકમા અતિ આપદા લોગવે છે.

૭૨ માણસોને નાનપણની અવસ્થા વિદ્યા ઉપાર્જન માટે છે, કારણ કે જે માણસે, પ્રથમ વયમાં વિદ્યા ધન પ્રાપ્ત કર્યું નથી તે અન્ય ત્રણ વયમાં શું કરનાર છે? માણસોની અવસ્થાના ચાર ભાગ-અવયવ છે. તેમાં “પ્રથમે નોપાર્જિતા વિદ્યા, દ્વિતીયે નોપાર્જિતં ધનમ્, તૃતીયે નોપાર્જિતા કીર્તિ, ચતુર્થે ક્ષિંપ્યતિ (અર્થ જે માણસે પ્રથમ વયમાં વિદ્યા ખીજી વયમાં ધન, ત્રીજી વયમાં કીર્તિ પ્રાપ્ત કરી નથી તે ચોથી અવસ્થામાં શું પ્રાપ્ત કરનાર છે, બલકે તેણે ફેાગટ જન્મ ગુમાવ્યો.

૭૩ અભ્યાસ કરવામાં હિંમત હારવી નહિ, સંકટ સહન કરીને પણ વિદ્યા સંપાદન કરવી.

૭૪ સવારના પહોરમાં વહેલો ઉઠીને જે

છોકરો અભ્યાસ કરે છે તેને વિશેષ વિદ્યા આ-
વડે છે

૭૫ નાના છોકરાને માળાપે ગાળો દેતા
શિખવવી નહીં ને અભ્યાસ કર્યા બાદ છોકરા
ઓએ કેમ વર્તાવું તે ગુરુશિક્ષકથી જાણી લેવું.

૭૬ નોકરી યા વ્યાપાર વિગેરે કે જેથી
પોતાનું વૃત્તિ (ગુજરાન) ચાલે તે માફક
વર્તાવું

૭૭ પોતાના ઉપરીયો તથા શેઠ રાજા સે-
નાપતિ પ્રધાન વિગેરેની માથે પ્રીતિથી વર્તાવું.

૭૮. પોતાનો નેક ટેક ઇમાનદારી જાળવ-
વા હં મેશ યત્ન કરવો

૭૯ સવારના પહોરમાં શુદ્ધ જાગ્રિતીથી પ-
રમેશ્વરની પૂજા કરવી, અને ગુરુ મહારાજ પામે
જઈ વ્યાખ્યાન સાંભળવું

૮૦. ગુરૂ મહારાજ જે જે ઉપદેશ આપે તેનું વારંવાર મનન કરવું અને તે પ્રમાણે વર્તવું.

૮૧. વ્યાખ્યાનાવસરે વચમાં. શંકા કરી પ્રશ્ન ન પૂછવો.

૮૨. લાંબા પગ ઘાલી, અનવસ્થિતિએ, ઊંઘતાં, અન્ય સાથે ખીજી વાત કરતાં વ્યાખ્યાનમાં બેસવું નહિ.

૮૩. જીનેશ્વર ગુણશ્રવણાવસરે કુતર્કો કરવા નહિ. અને આડું અવળું જોવું નહિ.

૮૪. જેની નોકરી કરતા હોયએ તેનું બહુ ઇચ્છવું.

૮૫. શસ્ત્ર, વિષનો વ્યાપાર કરવો નહિ.

૮૬. આવક જોઈ ખર્ચ કરવો, જૂગાર સદ્દાના વેપારથી ધનવાન થવું નહિ.

૮૭. વ્યાપારમાં સત્ય બોલવું, સત્યથી

વેપાર વૃદ્ધિ પામે છે અને લક્ષ્મીની પ્રાપ્તિ થાય છે

૮૮ કૂડા તોલ માપથી વેપાર કરવો તે અવિચારતા છે તેથી સ્વહાનિ છે

૮૯ ઢાણુ ચોરી કરવી તે મહાપાપ છે, કપટ કરી અન્યને છેતરવો તે પણ અતિપાપ છે.

૯૦ અન્યજનનિતિ તથા મછીમારાદિ હલકી વણીસાથે વેપાર સંબધી ધીરધાર ન કરવી

૯૧ વેશ્યા સાથે સંબધ ન રાખવો અથવા “તત્સહ” વેપાર સંબધે પણ રાખવો નહિ. કારણ તેનો અતિ અવળું બોલી બોલુ આળ ચઢાવે ને કીર્તિને કલકિત કરે.

૯૨ સહેલ છોકરાઓના સોબતી યુગુ નહિ, તેના છોકરાઓ સાથે કયાય જુગુ નહીં

૯૩ કીર્તિ ને કલંકિત કરનારાં શાસન વિ-
રૂદ્ધ કાર્યો ન કરવાં.

૯૪ મીઠું ખોલી સર્વની સાથે સમાન
દૃષ્ટિએ વર્તવું.

૯૫ કાગડાઓની પેઠે સંપીને કુટુંબમાં
રહેવું.

૯૬ ભારંડપક્ષીઓ માફક નિરંતર અપ્ર-
માદી રહેવું.

૯૭ ગજ વિહારણુ સમર્થ કેસરીની માફક
ધીરતા ધરિ કોઈને પૂંઠ દેખાડવી નહિ.

૯૮ સમુદ્રની પેઠે ગંભીર થવું.

૯૯ જે કર્યાથકી અવરના ગ્રાણુનો
નાશ થાય તેમ કરવા પ્રેરણા કરવી નહિ.
“ મિત્ર કોને કહેવાય ” અને તે સાથે કેમ
વર્તવું.

૧૦૦ ધને કરી, વ્યયે કરી, નીતિથી,

સ્વભાવથી ધર્મથી સરખા ગુણવાળો હોય
તેવા મિત્રની મિત્રતા કઠ્ઠી.

૧૦૧ મિત્ર એ વસ્તુ એવી છે કે આપણને
હુ ખમા સુખી કરે તે મિત્ર

૧૦૨ આપણે કાલે સ્વપ્રાણ અર્પણ કરી
મિત્રને હુ ખમાથી ઉગાર તેનું નામ ખરો મિત્ર

૧૦૩ ત્યાસુધી કામ હોય ત્યાં સુધી
હાલ હાલ કરી "સ્વકાર્ય" સાધન થયા
જાદ માત્ર પણ ન જુવે તેને મિત્ર ન સમજવો,
પણ પગમગરણ, પવિત્ર નહિ પણ અપવિત્ર
અમિત્ર

૧૦૪ જુગટીયા, ચોર, લપટીઓને મિત્ર
કરવા નહિ, કારણ કે તેવાના સગે અનીતિ
રંગ વધે છે

૧૦૫ જે મિત્ર યદને આપણી બૂલો

વિવિધ પ્રકારના વિચારોમાં પડી આડું જાય છે ને અંતે ખોટું પરિણામ ઉપજે છે.

૧૧૬ મિત્રની સાથે વાદ વિવાદ કરવો નહિ, તેથી ખેદ ઉત્પન્ન થાય છે.

૧૧૭ મૂળને મતિહીન માણસ સાથે મિત્રતા સંબંધ સાંધવો નહિ.

૧૧૮ મિત્રોએ એક બીજાની પરસ્પર મફકરી ન કરવી.

૧૧૯ મિત્રને સંકટ સમયે તન મન ધન આપી આશ્રય આપવો તે સન્મિત્રતાઈનું લક્ષણ છે.

૧૨૦ મિત્ર સંબંધીનું અન્ય આગળ ભૂંડું ન ખોલવું, મિત્ર દ્રોહ ન કરવો, વિશ્વાસ-ઘાત ન કરવો, કારણ કે તે મહાપાપનું કારણ છે શ્લોકઃ મિત્રદ્રોહી કૃતઘ્નશ્ચ, યેદિ વિશ્વાસઘાતકાઃ તેનરા નરકં યાંતિ, યાવ

છદ્રદિવાકરૌ ॥ ભાવાર્થ. મિત્રનો દ્રોહ કરનાર
 કૃતઘ્નીઓ, ને વિશ્વાસઘાતકરનારા નરો
 નગ્નમા, નિશ્ચે જાય છે તે યાવત્ અદ્ર દિવા-
 કર નગ્નમા રહે છે, પૃથ્વી મહલમા તે તાવત્
 કાલ નરક નિવાસ લોગવે છે)

૧૨૧ હૈવયોગે મિત્ર અળધમા સાધો
 વાધો પડે તો તુરત તેનો મમણને અન્ત
 લાવવો

૧૨૨ મિત્રોએ એવી રીતે વર્તવું કે જેથી
 ધર્મોન્નતિ, દેશહિન અને મુખકગ્ન મપની
 વૃદ્ધિ થાય, મપથી મહા વર્તવું કલહ દૂર કરી
 કર્મ મેલને દૂર કરવો

૧૨૩ મિત્ર તો તેને જાણવો કે ॥ શ્લોક ॥
 પાપાન્ નિષારયતિ યોજયતેદ્વિતાય, ગુણાન્
 નિગૂહતિ ગુણાન્ પ્રવટીકરોતિ

૧૨૪. મિત્ર મિત્રો મિત્રો દિશ્મૃદ બની

જાય છે પૂર્વકાલમાં મિત્રો એવા હતા કે તેઓ
પોતાના મિત્રોનું ભણું કરવાને ચૂકતા નહિ.

૧૨૫ જૈન જીવાનિયા મિત્રોએ ધર્મની
કેળવણી સારી રીતે લેવી, અને જૈનધર્મનાં
પુસ્તકો જરૂર વાંચવાં. માથે ગીતાર્થ ગુરૂ કરીને
જૈન ધર્મનું જ્ઞાન લેવું.

૧૨૬. લેગા થઈ અનવસ્થિતરીતિએ
વર્તાવું નહિ તેમ “ હાસ્ય ” બેઝહમી વચનો
બોલવાં નહીં. વ્યભિચારને આદિ લઈ, અને
કઅનીષ્ઠ માર્ગોનો આશ્રય કરવો નહિ.

૧૨૭ વ્યભિચારથી જીવની અનેક શક્તિ
ચોનો નાશ થાય છે.

જૈન માતા પિતાની વર્તાણુંક.

૧૨૮ જૈન માતા પિતાએ છોકરાંને નાન-
પણુમાંથી સદાચાર શીખવવો.

૧૨૯ માતા પિતાએ છોકરાને બિલિસ શબ્દો ઠહી સતાવવા નહીં.

૧૩૦ પાંચ વર્ષ સુધી છોકરાનું પાલન કરવું, દશવર્ષ સુધી તાઠન વિગેરેથી તેને શિક્ષા કરવી ને સોળ વર્ષ માત્ર યતા પુત્રને મિત્ર સમાન આચરવો ॥ શ્લોક ॥ લાલયેત્ પદ્મ વર્ષાણિ, દશવર્ષાણિ તાઢયેત્, પ્રાપ્તે કુપોદ્દશેષર્ષે, પુત્ર મિત્રમિયાચરેત્ ॥

૧૩૧. માતા પિતાએ નાની વયમાંથી છોકરાને જૈન ધર્મની કેળવણી આપવી, કેટલાક ધનવાન માતા પિતાએ બાલકોને લણ્ણાવી સફળતા બનાવતા નથી, તે બાલકોના શત્રુઓ છે. જે માળાપો, છોકરાને ધર્મની કેળવણી નથી, આપતાં, તથા જૈનપાઠશાલામાં અધ્યયન કરવા તેઓને નથી મોકલતાં, તે સારાં ન ગણાય, કારણ કે તેમ કરવાથી છોકરાઓ, અનીતિ માર્ગોનુગમી થાય છે ને માળાપ છોકરાના વૈરી ગણાય છે

૧૩૨ એકલું ગુજરાતી તથા ઇંગ્લિશ ભાષાનું જ્ઞાન છોકરાઓને આપવાથી ઉત્તર-કાલમાં છોકરાઓને ધર્મ ઉપર શ્રદ્ધા રહેતી નથી અને મિથ્યાત્વી બની જાય છે, તેથી ધર્મોન્નતિકર ન થતાં ધર્મહીન બની જાય છે. માટે અન્ય ભાષા ભણતાં પણ ધર્મ કેળવણીની પ્રથમ જરૂર છે.

૧૩૩ હાલના વખતમાં ઇંગ્લિશ વિદ્યા જીવન છોકરાઓના કોમળ હૃદયપંકજમાં નિવાસિભૂત થયેલી વિશેષ જણાય છે તે “ભાષા” સ્વગુણ ગંધ ફેલાવી અધર્મ માર્ગાનુગામી કરવાને ધર્મ ધારણા ખસાવી નાંખે છે માટે તે સાથે અવશ્ય ધર્મવિદ્યાનું જ્ઞાન છોકરાઓને ખાસ આપવું.

૧૩૪ સારમાં સાર, ધનમાં ધન, નીતિમાં નીતિ, પ્રિયમાં પ્રિય, સત્યમાં સત્ય, એક ધર્મજ છે, સાંસારિક વસ્તુઓ ક્ષણિક છે, ધર્મ

અક્ષય ને શાશ્વત છે, તેવી માતપિતાઓએ
બાલકોને તે જ્ઞાન સર્વદા આપવું

૧૩૫ મરણ શરણ થતા પશુ ધર્મ, સહાયી
બની રક્ષણ કરે છે ઉપાઈ તથા, ભૂમિના
આશ્રિત બને છે, પશુઓ ગોઠરગમા રહી
જાય છે

૧૩૬ જ્ઞાનથી સત્ય જણાય છે, ભક્ત્ય
અભક્ત્ય વસ્તુનું જ્ઞાન થતા અભક્ત્યનો ત્યાગ
ધાય છે, તે જ્ઞાનનો પ્રતાપ છે

૧૩૭ નાની વયમાથી છોકરાઓને તથા
છોકરીઓને પગધ્રુવવા નહિ ગાઓક્ત વિવાહ
કાલે તેઓનો શુભ લગ્ન કરવા—અર્થાત્ બાળ
લગ્નનો કુરીવાજ દૂર કરવો

૧૩૮ જે જૈનભાષાપો, પોતાના છોકરા-
ઓના દુર્ગુણો ટાળતાં નથી અને માત્રી દેખ-
વટ્ટી આપતા નથી તે સારૂ કરતા નથી

૧૩૯ નાનપણમાંથી છોકરાને અમૃત્ય

બોલતાં તથા ચોરી જારી કરતાં, વ્યસન કરતાં
અટકાવવાં અને સારું શિક્ષણ આપી સત્ય
માર્ગે દોરવાં, તેથી પરિણામ સારું પ્રાપ્ત
થાય છે.

૧૪૦ સ્ત્રીને ખરાબ વચનો અને ગાળ
વિગેરેથી દુલવવી નહીં.

૧૪૧ ઉત્તમ પુરૂષે સૂર્યાસ્ત બાદ ખાવું
નહિ, નગ્ન સુવું નહિ, અનવસ્થિત ન રહેવું
તેમ એંઠા મુખે પ્રયાણ ન કરવું.

૧૪૨ વેશ્યાદિ નટખટોની નિર્લજ્જ નફ્ટોની
સંગત ન કરવી તથા તે વસતાં હોય તે
જગાએ વસવું પણ નહિ અને બન્ને હાથથી
મસ્તક ખણવું નહિ.

૧૪૩ સાંસારિકસ્ત્રીસંગ કર્યા બાદ,
(ઉલટી) વમન થયા બાદ, ચિતાના ધુમાડાનો
સ્પર્શ થયા બાદ, તથા અસ્પર્શનો સ્પર્શ થયા

બાદ, તુરત શ્રાવકોએ અશુચિના નિવારણમાટે અવશ્ય રતનાન કરવું.

૧૪૪ જે કાર્ય ધર્મ, રાજ્ય, લોક, વ્યવહારથી, વિરૂદ્ધ હોય તે સભજને કરવું નહિ.

૧૪૫ ભોજનાવસરે શુભાંદિ અતિથિઓની ગણે ભોઈ દાન હઈ ભોજન કરવું.

૧૪૬ ‘ વ્યાખ્યાનાવસરે’ શુદ્ધ મહારાજની સેવા માથે પ્રીતિભગ્ની વ્યાખ્યાન સાચાળવું

૧૪૭ તીર્થંકર મહારાજની પરમપ્રીતિ સ્વપાદનાર્થે—અષ્ટપ્રકારી, બારપ્રકારી, મત્તભેદી એકવીશપ્રકારી પૂજાઓ ભણાવવી

૧૪૮ ચૈત્યવહન કરવા જતા “ દેગમરમા ” “ સફળ હમ્તે ” જવું અફળ હાથે જવું નહિ, સામ્રાજ્યવિધિ પ્રમાણે દેગમર જવાની રીત રાખવી.

૧૪૯ શત્રુજય, ગિરનાર, આણુ, મમેન

શિખર, કેશરિઆળ, તારંગાળ મદ્વિનાથ
આદિ મહુડી તીર્થોની યાત્રા દર્શનાર્થે અવશ્ય
જવું.

૧૫૦ જન્મારભ્ય વર્તમાન કાલ સુધીમાં
જેણે સિદ્ધાચળની યાત્રા કરી નથી તે માતાના
ગર્ભમાંજ છે તેમ જાણવું.

૧૫૧ આપણા બાપ દાદાએ સિદ્ધાચલાદિ
તીર્થક્ષેત્રે લાખો રૂપૈયા ખર્ચ્યા છે તો આપણે
પણ યથાશક્તિ ખર્ચ કરવો.

૧૫૨ સામાયિક, પ્રતિક્રમણ, પોસહ વિગેરે
ધર્મ કાણી કરવા ચૂકવું નહિ.

૧૫૩ પ્રભુની પ્રતિમાની પ્રભુ બુદ્ધિથી
પૂજા કરવી.

૧૫૪ કળઓ કરી રાજ્ય દરબારે જવું
નહિ, કારણ કે જે જા્ય દરબારે તેનું
જા્ય ઘરબાર.

૧૫૫ પારકી સ્ત્રી સાથે વાતચિત તથા
ઠઠાં મરઠસી કરવી નહિ.

૧૫૬ કોઈને કદ્દુ વચન બોલવું નહિ.

૧૫૭ જોગી જતી સાથે વેર બાધવું નહિ

૧૫૮ નાના છોકરાનું પણ હિત વાક્ય
ગણકારવું.

૧૫૯ અગ્નિ, પાણી, સૂર્ય, મૂર્ખ અને સર્પ,
જો તથા રાજકુળ ચત્ત કરી સેવવું

૧૬૦ અવિવેકી ઘરડો હોય તો પણ
બાલક બાણવો અને બાલક જ્ઞાની હોય તો પણ
વૃદ્ધ બાણવો

૧૬૧ અહર્નિશ ઉદમ કરવાથી કાચ
(સિદ્ધિ થાય છે.) વિવિધ વિચારો કરવાથી મનનો
ધારેલ વિચાર ખાર પડતો નથી

શ્લોક

उपमेन हि मिद्व्यन्ति, कार्याणि न मनोरथै
अनुयोगेन सैलानि, तिलेभ्यो नाप्नुवन्ति हि॥

ઉદમ કરવાથી કાચો સિદ્ધ થાય છે પણ

મનોરથ કરવાથી કાર્યો સિદ્ધ થતાં નથી-જેમ ઉદ્યોગ વિના તલથકી પણ તેલ પ્રાપ્ત થતું નથી, તેમજ.

૧૬૨ શરીર નાશવંત છે, વૈભવ શાશ્વતો નથી. મૃત્યુ સામે તાકી રહ્યું છે. માટે ધર્મનો સંગ્રહ કરવો.

૧૬૩ બાલક, સ્ત્રી, રાજા, અને યોગીની હઠ, દુઃખે કરી મૂકાય છે.

૧૬૪ વિદ્યાર્થી, ધનાર્થી, અને સ્ત્રીના અર્થીએ આલસ્ય યુક્ત થવું નહિ.

૧૬૫ ઘણું ખાનારાને, ચિંતા રહિતને, અતિ આલસ્યને “સુખે” તુરત નિદ્રા આવે છે.

૧૬૬ વનમાં, રણમાં, શત્રુઓમાં, જલમાં, અગ્નિમાં સુતો હોય વા જાગતો હોય તોપણ તેને તેટલે ઠેકાણે પુણ્ય રહે છે.

૧૬૭ પૃથ્વી ઉપર પાણી પવિત્ર છે, પતિ-

વૃતા સતી પવિત્ર છે, અને બ્રહ્મચારી તો સદાય પવિત્ર છે.

૧૬૮ પોતાના મુખે પોતાના ગુણો વખાણવા તે મુખકારી નથી, બીજા માણસો વખાણે તે હીક છે.

૧૬૯ ધર્મ, અર્થ, કામ, અને મોક્ષ, આ ચારનું અનુક્રમે સાધન કરવું. એ સાધનથી શિવપદ જતા વાર લાગતી નથી.

૧૭૦ કર્મ બીજા નાથ પામ્યાથી જીવ, શિવપદ પામે છે.

૧૭૧ આ અસાર સસારમા સારભૂત જિનેન્દ્રપ્રણીત જૈનધર્મ છે જ્યાં મુખી માણસ ધર્મ કરતો નથી, તાવત કાલમુખી ગમે તેવો તે હોય પણ તે અક્ષય મુખસ પદ પામતો નથી.

૧૭૨ તીર્થંકરાદિ શિવપદવાસી જ્ઞાનીઓએ આ સસાર તણ દીધો છે, મરણાવસરે સાસારિક દ્વંધિક, વસ્તુ સ્વસાથે થતી નથી પણ સ્વસાથે

પુણ્ય પાપ થાયછે, આપણે લોકો લવમાં
મા આપો અન્ય અન્ય કાર્યા છતાં તે માળાપો-
એ સરણુનું સચંકર દુઃખ ચરણુ તલે ન દબાવી
રાખ્યું. પોતાનો રક્ષક ધર્મજ છે, એ નિશ્ચય
છે. તેમાં સંશય નથી. તો ખાસ ધર્મમાં દંઠ
લક્ષિત રાખવી. જ્યાં સુધી ધર્મનું જ્ઞાન મેળવ્યું
નથી, ત્યાં સુધી જીવતર નકાસું જાણવું માટે
દંઠ શ્રદ્ધાપૂર્વક શ્રીજીનધર્મ પાળવા ચૂકવું
નહિ.

૧૭૩ ધર્મ દંઠતા, અનિવાર્ય સુખ આપે છે.

૧૭૪ પ્રહ્લ્યાચર્ય પાળવાથી શરીરની આરો-
ગ્યતા, પુષ્ટિ વધે છે.

૧૭૫ છોકરો અઠાર વર્ષ ઉપરનો થાય
અને છોકરી સોળ વર્ષ ઉપરાંતની થાય
ત્યારબાદ માળાપે તેઓનાં લગ્ન કરવાં.

૧૭૬ જે માત પિતા, બાલકોને નાની વયન

મા વિદ્યાશિક્ષણ નથી દેતા તેઓ છાકરાના
શત્રુરૂપ ગણાય છે શાસ્ત્રાધાર છે કે—

॥ શ્લોક ॥

માતા શત્રુ પિતા વૈરી । ચેન ચાલો ન
પાટિત ॥
ન શોભતે સભામધ્યે । દસમધ્યે ઘકો યથા ॥

જે માળાપ, છાકરાઓને ધર્મોદ્ધિ કેળવણી
આથે વિદ્યા નથી ભણાવતા તે માળાપ છાકરાને
માટે વૈરી ગણાય છે અને તે અભણ રહેલો
છાકરો સલામા શોભતો નથી જેમ હું સના
ટોળામા બંધ ન શોભે તેમ વિદ્યાનુની સલામા
તે શોભતો નથી, માટે બાલકોને અવશ્ય સારી
કેળવણી આપવી

૧૭૭ જે માતા પિતાઓ પોતાના છાકરાને
નુકું બોલતા તથા ચોરોદ્ધિ કાર્ય કરતાં પણ
અટકાવતા નથી, તેઓ બાલકોને દુરાચારુ શી-

ખવે છે. તેમ કહેવા ખીલકુલ વાંધો નથી. માટે તેમ કરતાં અટકાવવાં તે સર્વદા શ્રેયસ્કર છે.

૧૭૮ માતા પિતાઓની એજ કુરજ છે કે બાલકને સારા સદ્ગુણો શિખવવા, વિદ્યાભ્યાસ સારો કરાવવો ને આનંદથી તેમનું ભરણુ-પોષણ કરવું.

૧૭૯ પોતાનાં છોકરાં મિથ્યાત્વીઓના કુંદામાં ન ફસાય તેવી ચેતવણી રાખવી.

૧૮૦ માર્ગમાં ચાલતાં ચાલતાં ખરાબ ને અધટિત, એટાઓ ન કરવી; સિદ્ધે રસ્તે, સમાન દૃષ્ટિએ વિચરવું, પરપ્રેમદાપર વિકારયુક્ત લોચને ન જોવું.

૧૮૧ પોતાનાં છોકરાંને સુવર્ણાદિ ધરેણાં પહેરાવ્યા કરતાં વિદ્યાઅલંકાર “આભૂષણ” “વધારે પહેરાવવાં.” કારણ “વિદ્યાસમં નાસ્તિ શરીરભૂષણમ્ ॥.” વિદ્યા સમાન અન્ય શરીરભૂષણ એજ નહિ, વળી ગમે તેટલાં ધરેણાં,

તથા મોતીની માળાઓ પહેરે. પણ સદ્ગુણથી વિયુક્ત અર્થાત્ વિદ્યા ન હોય તો તે ચોલે નહિ વિદ્યાદિ ગુણો જ્યાં સુધી પ્રાપ્ત નથી કર્યા ત્યાં સુધી, રૂપાદિ ગુણો શા કામના છે ? માટે સર્વોત્કૃષ્ટતામા વધારે, સદ્ગુણાભૂષણ વિદ્યાજ છે. કાગળ આભૂષણો ક્ષીણ છે ને વિદ્યા ભૂષણ સર્વદા અક્ષય છે

૧૮૨ પ કિતોની સલામા મૂખાઓએ મોન ધારણ કરવું.

૧૮૩ દરેક કાર્ય વિચારીને કરવું અવિચારી કામ કરનારને આપદાઓ પરાભૂત કરે છે, અને તેઓને સુખલક્ષ્મી મળતી નથી. માટે સર્વથા વિચારીને કામ કરવું તેમ ન કરનારને વિમાસવું પડે છે “ કાગળ કે ” સદસા ચિદધીત ન પ્રિયા, અવિષેષ પરમાપદાપદમ ॥ ઘૃણુતેદિ ચિમૃદ્યકારિણ, ગુણ લુપ્થા સ્થયમેવ સમ્પદ ॥

અર્થ સહસ્રા (અકસ્માત) ઉતાવળે વિ-

આર્થા વગર કામ ન કરવું તેમ કરવાથી અવિ-
વેક થાય, ને અવિવેકથી આપદાઓ પ્રાપ્ત
થાય છે. વિચારીને કામ કરનાર પુરૂષને શુભમાં
દોહીત થએલી એવી “લક્ષ્મીઓ” પોતાની
મેળે વરે છે. તે સર્વદા કામ કરવું તે વિચા-
રીનેજ કરવું.

૧૮૪ ધર્મ કાર્ય, કરતી વખતે બુદ્ધિમાન
પુરૂષોની તથા ધર્મોપદેશકોની સહાય અવશ્ય
લેવી. ધર્મ ગુરૂની સહાય અવશ્ય લેવી. ધર્મ
ગુરૂની ખરા પ્રેમ વૈઆવચ્ચ (સેવા) કરવી.

૧૮૫ જેઓ ઉદ્ધતપણું રાખી નિરંતર
નીતિને અનુસરી વરતતા નથી, તે અતિ દુઃખ
લોગવે છે.

૧૮૬ ઇન્દ્રિયાશ્વો, વશમાં સાખવા, તેમ કર-
વાથી અતિસુખ સંપદા મળે છે.

૧૮૭ સ્વેચ્છાચારી અનીતિ માર્ગાનુગામી
વિચારોનો, પ્રતિદિન વિનાશ કરવા ઉત્સુક રહેવું

અર્થાત્ મનમા ઉત્પન્ન થતા અનેક ક્રુવિકારો
ટાળવા પ્રયત્ન કરવો.

૧૮૮ જે દુષ્ટાચારી, વ્યભિચારી તથા ક જુસ
હોય તેનું જીવન આ લોકમા છે છતાં તે મરણ
તુલ્યજ ગણાય છે, કાગળ કે મનુષ્ય જન્મ પા-
મી દેવળ ભવ, ફોગટ ગાળી ક ઇપણુ સાર્થક ન
કર્તુ અને નરકદ્વાર પથને આશ્રિત બન્યો ધિક્
છે તેના અનીતિ પથ વિચારને ! ! ધિક્ તેની
મતિને, પૃથ્વી વક્ષ્યમા જેની સારી કીર્તિ છે
“ કીર્તિયસ્ય સજીવતિ” જેની કીર્તિ છે
તે મુખ્યો છતાં જીવતોજ છે. માટે સદાકાલ
મારી કીર્તિને પ્રાપ્ત કરવા ઉત્સાહી થવું.

૧૮૯ સારા આચારની રીતિ શ્રદ્ધા કરવી

૧૯૦ દેવાદાર થઈને ખર્ચ ન કરવું

૧૯૧ પૈમા નકામી બાળતમા ઉડાવી ન દેવા

૧૯૨ નાત વરા નહિ કગ્તા તેવી રકમો

જ્ઞાનોદ્ધાર, નિરાશ્રિત શ્રાવક વર્ગેરે કાર્યમાં વાપરવી.

૧૬૩ ઉજમણા વખતે કેટલાક શ્રાવકો, પાંચસે પાંચસે હળરો હળરો રૂપિઆના છોડ ભરાવી ઠામઠામ ઉજમણું કરે છે પણ પુસ્તકો પાંચ કે પંદર રૂપિઆનાં લાવે છે. આશ્ચર્યની વાત ! “જ્ઞાનાધારે” સૌકોઈ કામ અને છે તે જ્ઞાનનું તો ઠેકાણું નહિ ને અન્ય ઠાઠમાઠ !! પણ ખાસ સમજવું કે જ્ઞાનમાં વધારે ખર્ચ કરી પાંચસે રૂપિઆનું પુસ્તક લાવી મૂકવું ને તેથી વધારે ઉત્સુકતા માટે છોડો પણ સારા ભરાવવા. કારણ કે છોડ તે જ્ઞાનભક્તિના માટે છે. ઉજમણું તો જ્ઞાનાદિનું છે.

૧૬૪ પૈસાદાર, પોતાની કીર્તિ મેળવવા માટે ખીજાં દેરાસરો છતાં પણ નવીન દેરાસર અંધાવે છે પણ શત્રુજ્યાદિ જીર્ણ તીર્થોની સં-

ભાળ ન લે તે કેટલું બધું અકથનીય ! જીવો-
દ્વાર કરવામાં કેટલું બધું ઉગ્ર પુણ્ય છે, તે
ધ્યાનમાં રાખવું.

૧૯૫ સદ્ગૃહસ્થશ્રાવકોએ યાદ રાખવું
કે પોતાના સાધર્મી ભાઈઓને યથાશક્તિ તન
મન ધન અર્પી મદદ કરવી જોઈએ સાત્ત્વમા
સ્વધર્મીઓના સગપણુ જેવું અન્ય સગપણુ
નથી, માટે ગરીબ શ્રાવકોના ખાલકોને ભણા-
વવા લક્ષ દેવું

૧૯૬ પૈમાદાગ શ્રાવકોએ જ્યાં સુધી,
શ્રાવકોના છોકરા નોકરી કરનાર હોય ત્યાં સુધી
અન્ય ધર્મીઓને રાખવા તે વિચારવા જેવું છે
કારણ કે શ્રાવકના ઘરમાં પૈસા જશે તો દેવગુરુ
ધર્મના કામમાં કોઈ કાળે વખરાશે, તેથી આપ-
ણને મોટો લાભ થશે.

૧૯૭ શ્રાવક ભાઈઓએ કે જેઓ બીજા
ચેકની નોકરી કરતા હોય, તેઓએ પ્રમાણિક-

વિના નકાસું રાત્રીએ અન્ય સ્થળે રખડવું નહિ. સ્વછીર્ત્તિને જાળવવા યત્ન કરવો.

૨૦૨. રાત્રે સૂઈ રહેતી વખતે પૂર્વતરફ મસ્તક કરી સુઈ રહેવું, તથા દક્ષિણ દિશા તરફ મસ્તક કરી સુઈ રહેવું.

૨૦૩. લોજન કરતાં પૂર્વ દિશા તથા ઉત્તર દિશા સન્મુખ મુખ કરીને લોજન કરવું.

૨૦૪ ચોથ, નોમને ચૌદશ એ તિથિના દિવસે, ગામ ન જવું.

૨૦૫. સંધ્યા સમયે રોવું નહિ, તેમ અન્ય કાર્ય પણ તજવું ને પ્રભુ દર્શન કરવાં, તથા પ્રતિક્રમણાદિ ધર્મકાર્યો કરવાં.

૨૦૬. ઉદમ સમાન ખીજો બંધુ નથી. માટે સહાકાળ ઉદમ કરવો, અદૃષ્ટાધીન થઈ ન ખેંચી રહેવું, શરીરમાં આળસ છે તે એક મોટો શત્રુ છે.

શ્લોક.

આલ્સ્યં हि मनुष्याणां, शरीरस्थो महारिपुः।
नास्त्युद्यमः समो बन्धुः कृत्वायंनावसीदति ॥

મનુષ્યોના શરીરમા રહેલુ આળસ “મહા-
રિપુ છે” અને ઉદમ સમાન અવર ણન્ધુ નથી,
માટે ઉદમને આગ્રી જે થાય છે, તે કોઈ
દિવસ પરાભૂત થતો નથી

૨૦૭ જગત્તેવિષે જીવદયા સમાન ધર્મ
નથી સર્વમૂતદયાધર્મ અદિસા પરમોધર્મ ।

૨૦૮ સસારમા સતોષ સમાન પરમ
ઉત્કૃષ્ટ કોઈ ત્રા નથી. સતોષ પરમસુખમ્

૨૦૯ સત્ય વચન ઉપરાન્ત જીભુ કોઈ
પવિત્રપદ્મ નથી.

૨૧૦ આભૂષણો ઘણા છે પણ શ્રમિળ
તુલ્ય એ કે આભૂષણ નથી

૨૧૧ મનનો મેલ મૂકવો તે શ્રમિ (સ્નાન)

૨૧૨ અસયદાન સમાન ઉત્કૃષ્ટ દાન નથી

૨૧૩ જેનાથી તત્ત્વ માર્ગ જલુપ્ત તે જ્ઞાન
કહેવાય.

૨૧૪ જેથી માઠી વિષય તૃષ્ણા મટે તે ધ્યાન ઠહીએ.

૨૧૫ ચંદન તથા ચંદ્રમા શીતળ છે પણ સાધુજનની સંગતિ, તે સર્વથકી પણ મહા શીતળ છે.

૨૧૬ ચંદ્ર, સૂર્ય અંધકારના નાશ કરવા-
વાળા છે, પણ સર્વથા અજ્ઞાનરૂપ અંધકારનો
નાશ કરનાર ઉત્કૃષ્ટ ધર્મ દાતા ગુરૂ મહારાજ છે.

૨૧૭ ગુરૂ મહારાજ ધર્મનો ફેલાવો કર-
નાર છે, માટે યથાશક્તિ ગુરૂની વેચાવચ્ચ કરવી.

૨૧૮ કુલનેવિષે એક સુપુત્ર હોય તે
દીપક સમાન જાણવો.

૨૧૯ કુલનેવિષે એક કુપુત્ર હોય તો
આળા કુટુંબને ઠલંઠે ખાંપણુ લગાડનાર જા-
ણવો.

૨૨૦ ગારાથકી પાંચ હાથ વેગળા રહેવું;
ચોરાથકી ત્રણ હાથ વેગળા રહેવું, હાથીથકી

મેા હાથ વેગળા રહેવુ પણ દુર્જનથી તો દેગ
તજવો

૨૨૧ અતિહોલ તે પાપનુ મૂળ જાણુવુ .

૨૨૨ કરલા કર્મ લોગવ્યાવિના છૂટકો
નથી

૨૨૩ જેમ ગામ વિના સીમ કયાથી હોય ?
સી વિના પુત્ર કયાથી હોય ? બુદ્ધિવિના વિદ્યા
કયાથી હોય ? તેમ કર્મવિના મોક્ષના મુળ
કયાથી હોય ?

૨૨૪ રાજ્યને અ તે નરક ગહેવી છે, માટે
રાજ્ય પામીને કર્મ કરણી કરવી

૨૨૫ હમતા મરકગી કરતા પ્રાણી ચીડણા
કર્મ જાણે છે પણ જે વળતે તે કર્મ ઉદયગા
આવે છે ત્યારે ભોગવ્યા વિના છૂટકો થતો
નથી માટે કર્મ જાણના મમયે ચેતતા રહેવુ .

૨૨૬ ઉત્તમ કુલ તપા નીચકુલ તે આ-
ચારથી જણાય છે.

૨૨૭ દેશી તથા પરદેશી, સ્વસ્વ ભાષાથી જણાય છે.

૨૨૮ કુરૂપી છતાં પણ વિદ્યા હોય તે ઉત્કૃષ્ટ જાણવો.

૨૨૯ સ્ત્રીનું રૂપ પ્રતિષ્ઠાથી જાણવું.

૨૩૦ તપસ્વીનું રૂપ ક્ષમા જાણવી.

૨૩૧ ઉદ્યમથી દારિદ્ર્ય નાશ પામે છે, તપથી પાતક નાશ પામે છે. માન કર્યાથી કલેશ થાય છે અને લઘુતાથી કલેશ નાશ પામે છે, અને જાત રહેવાથી લય નાશ પામે છે.

૨૩૨ દાન પ્રમુખ જે દેવું તે પોતાના હાથે દેવું. ભોજન કરણી કરવી તે માતાના હાથે કરવી, તિલક કરાવવું, તે બ્રાહ્મણના હાથે કરાવવું ને તેલમદન પારકે હાથે કરાવવું. એવું નીતિ વચન છે.

૨૩૩ સો પુરૂષમાં ચૂરવીર કોઈકજ પામીયે,

હત્તર પુરૂષમા પડિત કૈાઈકજ પામીયે, પણ
હત્તર લાખો પુરૂષોમા દાક્તર જવલેજ પામીયે.

૨૪૪ રણસન્નામ છતે તે સૂરવીર ન
જાણવો, ધન પ્રમુખ આપે તે દાનાર ન જાણવો,
વચન સારા બોલે તેને વાચાલ ન જાણવો. ઘણા
શાસ્ત્રો ભણ્યો તેને પડિત ન જાણવો, કેમ
કે તો જેણે પાપ ઇન્દ્રિયોના વિષયો છૂટ્યા
તેણે સર્વે કશું જાણવું, તે વિનાના પડિત દા-
તાર વિગેરે કહેવા માત્ર જાણવા

૨૩૫ ધર્મની ઝરણી કરે તે પડિત છે જે
સત્ય વચન બોલે છે, તે વાચાલ છે, તથા જે
માગતા જીવને હિમારે છે, તે દાતાર જાણવો.

૨૩૬ જે પ્રાણી, કાર્યાવિના પારકા ઘરને
વિષે જાય તે અવશ્ય લઘુતાને પામે છે જેમ
સૂર્યના ઘરમા દિવસે અદ્રમા આવે છે તેથી તે
લઘુતાને પામે છે, તેમ.

૨૩૭ કૃષ્ણગની સંજતયક્ષી ઉત્તમ પ્રા-

ણીને પણ મહાકષ્ટ ઉપજે છે. જેમ ગાયે ગધે-
ડાની એક રાત સંગતિ કરી તે તેથી ગાયને
ગલ્લે ડરે પડ્યો તેમ.

૨૩૮ બીજે સ્થાનકે કરેલું પાપ સહે-
લથી છૂટે છે પણ ધર્મસ્થાનકે પાપ કર્મ કરેલું
હોય છે તે જાળાત્કારે પણ છૂટતું નથી.

૨૩૯ પર જીવને ઉપગાર કરીએ તે ઉપ-
રાંત પુણ્ય નથી, ને પર જીવને પીડા ઉપજા-
વીએ તે સમાન પાપ નથી.

૨૪૦ ઔષધ, મંત્ર, યંત્ર, નક્ષત્ર તથા
અહુ દેવતા એટલાં વાનાં લાગ્ય હોય ત્યાં
સુધી સવળાં પડે છે અને લાગ્યદશા વાંકી
હોય છે તે વારે સર્વે વાકાં પડે છે.

૨૪૧ રાજા, અગ્નિ, શુરૂ તથા સ્ત્રી એટલાં
જાણાનો અત્યંત સંગ કરતાં વિનાશ ઉપજે
છે, પ્રમાદપણું આદિ કારણથી.

૨૪૨ અંદ્રમાથકી જેમ તાપ નાશ પામે

ઉં, દૈવપુત્રથી જેમ દીનતાપણ નાશ પામે
 ઉં, તેમ આપુના અમાગમથી સર્વે પાપ નાશ
 પામે છે.

૨૪૩ આપુનુ કર્મનું પુણ્ય હોય તો પામી-
 યે, આપુ તે આશ્રીત તીર્થ સમાન છે.

૨૪૪ તીર્થ તો દૈષ્ટિક અવગરે ફલને
 આપે છે ને આપુ જનની જેવા તો તત્કાલ
 ફલને આપે છે.

૨૪૫ જે જનની ગુણ વાન ચાલતી હોય
 ત્યાં દેવ મહેલ નહીં.

૨૪૬ જે જનની જેક શવના ગુણના વાસ્તે
 તે જ કપરગરિક પાપનાં આચરણ આચરે છે,
 જે તે જ જાતના દુષ્કર્મમાં છે જેમ જલમાં
 જે જાતના પાપનાં આચરણ આચરે છે તે આ
 જાતનાં.

૨૪૭ જે જનને આનંદવિધ ન હોય

રાખવું નહીં. સૂતાં કપાલે તીલક રાખવું નહીં
અને પુષ્પની માલા પણ રાખવી નહીં.

૨૪૮ સૂતાં મુખમાં તંબોલ રાખતાં વિદ્યા
આવડે નહીં, મસ્તકે તિલક રાખતાં આયુષ્ય
ઘટે છે, અને કુલની માલા રાખતાં સર્પ ડંખ
દે છે. વળી, પુરૂષ, સ્ત્રીની એક સચ્ચાએ સુવેતો
બલ નાશ પામે છે.

૨૪૯ સ્ત્રીનું દશન દેખતાંજ પ્રાણીનું ચિત્ત
હરી લે છે, સ્ત્રીના અંગનો સ્પર્શ કરતાં બલ
નાશ પામે છે. સ્ત્રીનો સંગ કરતાં વીર્ય નાશ
પામે છે. તે માટે સ્ત્રીને જગત્માં રાક્ષસી સમાન
જાણવી. (અપેક્ષાએ).

૨૫૦ કુવાનું પાણી, તથા વડની છાયા,
તથા સ્ત્રીના પયોધર એ ત્રણ વસ્તુ શીત ઠાલે
ઉણ્ણ જાણવી, અને ઉણ્ણઠાલે શીત જાણવી.

૨૫૧ પંડિતને પણ આધાર જોઈયે. સ્ત્રીને
તથા વેલડીને પણ આધાર જોઈયે. જાણુ કે

મહિરતનુ બદુમૂલ્ય છે તેા પણ મુવણંમા
મદના ચકાજ ચોખાને પામે છે.

૨૫૨ દિઠાણીજોના મુશ્ખી રૂપની ધન
નાની રૂબરો ગ્રીજોવાળોા જોયો ચકવર્તી પણ
આપુણ પુટે મરણ પામે છે જેમ વાસુના
મે.પાટી રીપક જોલવાઈ જાય તેમ

૨૫૩ રત્ન પામ્યાનુ દલ શુ ? તે મુ-
ક્તિ જાતા મળ્યો. મનીશુ દુઃખ શુ ? કે જે
પ્રકર્ય પાટે વિદા પામ્યાનુ દલ શુ ? તેા
દુઃખ મમં જલો, પણ પામ્યાનું મુ. શુ ? કે
ઉપકાર કર્યો.

૨૫૪ જેના મુખની જાણી ખીજાજાની
જે વડો, જાની જેના વામાં ગ્રી રુવવવલ રોય
મ, જાની જેની તરખી, રાનુદુષને વિરે જપર વ
મ તેજ પ્રકીડ દુરિનખ તેજે જણુ.

૨૫૫ પુરુષ જનેજ જાનના દેહમ દે તેા
જુ મજી. રદ ની જામ્વનુ જ ર મુદ્ધુલું સમ

જવું. જેમ સમુદ્રના મથવા થકી કૃષ્ણ, લક્ષ્મીને
પામ્યા અને મહાદેવ, ઝેર પામ્યા.

૨૫૬ રાંઠ ગ્રાણીના ઘરમાં વસવું લલું,
પર્વતથકી પડતું મૂકીને મરવું લલું, પારકા
ઘરમાં દાસપણું કરવું, બંદીબાનામાં પડવું,
પરદેશમાં જવું, નરકમાં પડવું, તે લલું, પણ
શોકય સંબંધ તેથી વિશેષ દુઃખદાઇ જાણવો.
પૃથ્વીમાં એવો કોઇ ઉપગારી નથી કે પૃથ્વી
તલનેવિષે જેહથી સંસારનાં દુઃખનો પાર
પામીયે. સંસારનો પાર તે ગુરૂની ધર્મ દેશના
થકીજ પામીએ.

૨૫૭ જેવો અવસર દેખે તેવું વચન બોલે,
ઘરનેવિષે સારો ભાવ રાખે, વળી જેતું વચન
સાંભળીને હર્ષ ઉપજે અને જેવી શક્તિ હોય
તેવો કોંપ કરે, એટલી વસ્તુ જાણે તેને પડિત
જાણવો.

૨૫૮ સંસારમાં એવું કોઇનું કુલ નથી કે

૨૬૨ નદીનો, નખવાળાજનાવરનો, શ્રીંગડાવાલા જનાવરનો, શસ્ત્રનો, પાણીના તથા અગ્નિનો, એટલાનો વિશ્વાસ કદી પણ કરવો નહિ અને જે એટલાનો વિશ્વાસ કરે તે કોઈ કાળે અવશ્ય મરણ પામે છે.

૨૬૩ જે મુનિના હૃદયથી કષાય વિરહેઈ ગયા નથી અને જે પોતાનું મન વશ કરી રાખતા નથી, સંસાર પર વૈરાગ્ય રાખતા નથી, વળી પંચેન્દ્રિયોના વિષયને વશ કરી રાખતા નથી, તો તેનું મુનિપણું તે આજીવિકા સમાન જાણવું.

૨૬૪ જે પ્રાણી બ્રહ્મહત્યા કરે છે, ઢાઝ પીચે છે, ચોરી કરે છે, ગુરૂની સ્ત્રીની સાથે ગમન કરે છે, એટલાં વાનાં જે પ્રાણી કરે છે તે મહા પાપી જાણવો અને તે નરકનાં દુઃખનો અધિકારી થાય છે.

૨૬૫ લોકના અપવાદથી જીવું, વળી દીન

દુ ખીયા નઁને ઉદાર દઁવો, ગુણીના ગુણ જા
જુવા, સદાય મનનુ દદાપણ નાજુ, એ રીતે
જે પ્રવર્તે છે તે સાચા-વાણી પુરુષ જાણવો.

૨૬૬ નિત્ય સાતવા મમાન જતા નથી,
રહિત મમાન હોઈ પમાનજ નથી, મરજી મમાન
હોઈ જાય નથી, અને મ સાચા ગુણ ઉપમાન
હોઈ પેરના નથી.

૨૬૭ પરીમા કયો નિવાય ક્યો કરી
કમળો કમળો નદિ જે કાળી કમળી તે પનીમા
કનીને કમળી, જોડે જોડે વિચારી કમળી કનીને
તો મલાય ઉપજો, કેની પેટે, કે લેમ જાણીને
ને હોમો મલાય મલાય ઉપજો તેમ.

૨૬૮ કૂટી મારી જરે, મિત્ર ઉપર કે દ
કૂટ, દરિયા કુણ ન જાણે, જાણી પણા કોપને
માર્ગે, કોણ જે પુરુષ જે પ તે જાણ જાણ
જાણવા, અને પાંચે જાણિને કદ ન જાણે.

૨૬૯ કુમારો મીઠી નહીં ને જાણે ને
૬

મુખનો શણગાર છે, વળી મૃદુ મીઠું વચન તે
કામણ બિના વશીકરણ છે, વળી લક્ષ્મી
પામવાનું કારણ પણ મૃદુવચન છે.

૨૭૦ અન્ન ખાવા યોગ્ય ખવાય છે, ફલ
નથી તે વસ્તુ ફળ આપે છે, નીરસ વસ્તુ રસને
આપે છે, એવી સમસ્યા જાણે તે પંડિત જાણવો.

૨૭૧ સર્વે જીવો સ્વાર્થને માટે સંસારમાં
પરિભ્રમણ કરે છે, પણ લોકો, પરમાર્થપણું
જાણતા નથી.

૨૭૨ જેમ લોજન શાક સહિત શોભે છે,
સ્ત્રી ધરેણી સહિત શોભે છે, રસવતીમાંહે દહી
હોય તો તે જેમ શોભે છે તેમ પંડિત મનોહર
શાંત હોય તો શોભે છે.

૨૭૩ નિર્ધન પુરૂષ તથા ધનવંત પુરૂષ,
રાજા તથા રાજાનો પ્રધાન, કાશફ, તથા વેસ્થા
એટલા જણાં કાઠ કાલે નિશ્ચિન્ત થઈ સુવે નહિ.

૨૭૪ જીગડું રમે, પોતાની જાતિપર દ્વેષ
રાખે, સોના રૂપાનો લય રાખે, શરીરે આળસ

મામે, વળી આજક ખર્ચની ખજાન શામે,
તો રાજીઃ કહે છે કે દુ' તો જાણા માણુમના
વે વળે પરીથ.

૨૭૫ ભખીપણ, ૩૫૫૮, ગામપણ,
 ૨૮૧૫૮, વિદેશપણ, વિનયપણ, ગમતપણ,
 મનનુ નેત્રપણ, એ સર્વે વાળા અનુદા
 પુરવના ભેત્રાદી પંચ પાત્રે

૨૩૧ મધ્યમ મુખ્યમા વિનય પ્રદીપ્તિ,
 વિનય પ્રદીપ્તિ જે સર્વેશ્વર, સર્વેશ્વર મળી ઉત્તર
 સર્વેશ્વરે જે, ૨ મધ્યમ મુખ્યમા પ્રદીપ્તિ દેખા
 સર્વેશ્વરે જે, ૨ મધ્યમ મુખ્યમા પ્રદીપ્તિ દેખા
 વિનય પ્રદીપ્તિ જે, ૨ મધ્યમ મુખ્યમા પ્રદીપ્તિ દેખા

॥ १ ॥ श्री गणेशाय नमः ॥
ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

1. 1960-1961
 2. 1962-1963
 3. 1964-1965
 4. 1966-1967
 5. 1968-1969
 6. 1970-1971
 7. 1972-1973
 8. 1974-1975
 9. 1976-1977
 10. 1978-1979
 11. 1980-1981
 12. 1982-1983
 13. 1984-1985
 14. 1986-1987
 15. 1988-1989
 16. 1990-1991
 17. 1992-1993
 18. 1994-1995
 19. 1996-1997
 20. 1998-1999
 21. 2000-2001
 22. 2002-2003
 23. 2004-2005
 24. 2006-2007
 25. 2008-2009
 26. 2010-2011
 27. 2012-2013
 28. 2014-2015
 29. 2016-2017
 30. 2018-2019
 31. 2020-2021
 32. 2022-2023
 33. 2024-2025
 34. 2026-2027
 35. 2028-2029
 36. 2030-2031
 37. 2032-2033
 38. 2034-2035
 39. 2036-2037
 40. 2038-2039
 41. 2040-2041
 42. 2042-2043
 43. 2044-2045
 44. 2046-2047
 45. 2048-2049
 46. 2050-2051
 47. 2052-2053
 48. 2054-2055
 49. 2056-2057
 50. 2058-2059
 51. 2060-2061
 52. 2062-2063
 53. 2064-2065
 54. 2066-2067
 55. 2068-2069
 56. 2070-2071
 57. 2072-2073
 58. 2074-2075
 59. 2076-2077
 60. 2078-2079
 61. 2080-2081
 62. 2082-2083
 63. 2084-2085
 64. 2086-2087
 65. 2088-2089
 66. 2090-2091
 67. 2092-2093
 68. 2094-2095
 69. 2096-2097
 70. 2098-2099
 71. 2100-2101
 72. 2102-2103
 73. 2104-2105
 74. 2106-2107
 75. 2108-2109
 76. 2110-2111
 77. 2112-2113
 78. 2114-2115
 79. 2116-2117
 80. 2118-2119
 81. 2120-2121
 82. 2122-2123
 83. 2124-2125
 84. 2126-2127
 85. 2128-2129
 86. 2130-2131
 87. 2132-2133
 88. 2134-2135
 89. 2136-2137
 90. 2138-2139
 91. 2140-2141
 92. 2142-2143
 93. 2144-2145
 94. 2146-2147
 95. 2148-2149
 96. 2150-2151
 97. 2152-2153
 98. 2154-2155
 99. 2156-2157
 100. 2158-2159
 101. 2160-2161
 102. 2162-2163
 103. 2164-2165
 104. 2166-2167
 105. 2168-2169
 106. 2170-2171
 107. 2172-2173
 108. 2174-2175
 109. 2176-2177
 110. 2178-2179
 111. 2180-2181
 112. 2182-2183
 113. 2184-2185
 114. 2186-2187
 115. 2188-2189
 116. 2190-2191
 117. 2192-2193
 118. 2194-2195
 119. 2196-2197
 120. 2198-2199
 121. 2200-2201
 122. 2202-2203
 123. 2204-2205
 124. 2206-2207
 125. 2208-2209
 126. 2210-2211
 127. 2212-2213
 128. 2214-2215
 129. 2216-2217
 130. 2218-2219
 131. 2220-2221
 132. 2222-2223
 133. 2224-2225
 134. 2226-2227
 135. 2228-2229
 136. 2230-2231
 137. 2232-2233
 138. 2234-2235
 139. 2236-2237
 140. 2238-2239
 141. 2240-2241
 142. 2242-2243
 143. 2244-2245
 144. 2246-2247
 145. 2248-2249
 146. 2250-2251
 147. 2252-2253
 148. 2254-2255
 149. 2256-2257
 150. 2258-2259
 151. 2260-2261
 152. 2262-2263
 153. 2264-2265
 154. 2266-2267
 155. 2268-2269
 156. 2270-2271
 157. 2272-2273
 158. 2274-2275
 159. 2276-2277
 160. 2278-2279
 161. 2280-2281
 162. 2282-2283
 163. 2284-2285
 164. 2286-2287
 165. 2288-2289
 166. 2290-2291
 167. 2292-2293
 168. 2294-2295
 169. 2296-2297
 170. 2298-2299
 171. 2300-2301
 172. 2302-2303
 173. 2304-2305
 174. 2306-2307
 175. 2308-2309
 176. 2310-2311
 177. 2312-2313
 178. 2314-2315
 179. 2316-2317
 180. 2318-2319
 181. 2320-2321
 182. 2322-2323
 183. 2324-2325
 184. 2326-2327
 185. 2328-2329
 186. 2330-2331
 187. 2332-2333
 188. 2334-2335
 189. 2336-2337
 190. 2338-2339
 191. 2340-2341
 192. 2342-2343
 193. 2344-2345
 194. 2346-2347
 195. 2348-2349
 196. 2350-2351
 197. 2352-2353
 198. 2354-2355
 199. 2356-2357
 200. 2358-2359
 201. 2360-2361
 202. 2362-2363
 203. 2364-2365
 204. 2366-2367
 205. 2368-2369
 206. 2370-2371
 207. 2372-2373
 208. 2374-2375
 209. 2376-2377
 210. 2378-2379
 211. 2380-2381
 212. 2382-2383
 213. 2384-2385
 214. 2386-2387
 215. 2388-2389
 216. 2390-2391
 217. 2392-2393
 218. 2394-2395
 219. 2396-2397
 220. 2398-2399
 221. 2400-2401

તથા સાસરાને વિષે આડંબર હોય તો માન
પામીયે, પરદેશમાં પ્રથમ આડંબર પૂજ્ય છે.

૨૭૬ ભાગ્યવંતને પગલે પગલે નિધાન
પ્રગટે છે, મહાપુણ્યે વળી ચાર ચાર ગાઉએ
રસકૃપિકા પ્રગટે, પણ ભાગ્યહીન પુરુષને એકે
વસ્તુ ના હોય, પૃથ્વી તો રત્નેકરીને ભરેલી છે.

૨૮૦ જેનું ચિત્ત સંતોષકંરીને શુદ્ધ છે,
સત્યવચન બોલવાથકી વચન પણ શુદ્ધ છે
બ્રહ્મચર્ય પાળવાથકી ઠાયા પણ જેની શુદ્ધ છે,
એવો પુરુષ જે હોય તે પવિત્ર જાણવો.

૨૮૧ સંસાર વિચિત્ર છે, જેમ સંસારમાં
ભ્રમતાં બેન હોય તે ભાર્યા થાય છે, વળી સ્ત્રી
હોય તે બેન થાય છે, વળી પુત્રી હોય છે, તે
માતા થાય અને માતા તે પુત્રી થાય છે, માટે
સંસાર વિચિત્ર જાણવો.

૨૮૨ જે પરસ્ત્રીને માતાસમાન ગણે છે,
અને પારકા ધનને પથ્થર સમાન ગણે છે, જે

પાનાના આત્મા સમાન સર્વ જીવને જલે છે તે
મોટેા પુત્રા અર્જુના

૨૮૩ પર્વતે પર્વતે મળિ રાવ નદી પ...
સાદવાગત ઉપર રાવ છે, સાચો દામીમનિ
મોતી રો મન્દિ, પણ પેલા દામીમા ઉપર છે,
જાવનાચ રત, નર્મ વનમા ન રોય પણ મલ-
મ રને રોય છે. તેમ આપુજન કામ કામ ન
પાતીએ કેમ કે કોણે પાતીએ.

૨૮૪ કે જે મનુષ્ય, દરેક દેવદત્ત દાન
જાણે જાણવા નહત દેવદત્ત દેવદત્ત મને તેને
સેવકે જેને લાભ પાતીએ તેમ દેવદત્ત
મદ કલ પાતીએ જાણવા નહત પાતીએ

૨૮૫ નામ દેવદત્ત જાણવા, કે જે નહ
નામ મને પ ઉપદાન કેમ કે નહત મને
દેવદત્તે વિદ મને નહત, જ નહત, કે જે
દેવદત્ત કે જે મને નહત

૨૮૬ પુત્ર દેવદત્તે દેવદત્ત મને કે જે
દેવદત્તે દેવદત્ત પાતી પુત્ર મને કે જે

છે કે તે દિવસે પણ દેખતો નથી અને રાત્રે પણ દેખતો નથી.

૨૮૭ મૂર્ખ મનુષ્યને ઉપદેશ દેવો તે ક્રોધ-
ને પ્રાપ્ત કરાવે છે પણ તેથી શાન્તિ ન થાય,
જેમ સર્પને જેટલું દુધ પાઇએ તે જેમ વિષની
વૃદ્ધિ કરે તેમ અત્ર જાણવું.

૨૮૮ સુવર્ણ ઠહે છે કે મને મનુષ્યો, ટાં-
કણે કરીને છેદે છે, તેનું દુઃખ મહને નથી શા-
લતું તથા કસોટીએ કરી તે ઘસે છે તે દુઃખ
નથી લાગતું-પણ મને લોકો, કાળ સુખવાળી
ગ્રણાહી સંગાથે જોળે છે તે મોટું દુઃખ છે.

૨૮૯ એક હજાર મિથ્યાદૃષ્ટિથી એક
સમકિતી અને એક હજાર સમકિતીથી એકવ્રત
ધારી શ્રાવક ઉત્કૃષ્ટ જાણવો.

૨૯૦ જે લગ્યો, રાત્રીનેવિષે સર્વદા ચાર
આક્ષરને વર્જે છે, તે મહાબુદ્ધિમંત જાણવા
અને જે એક માસ ચોવીહાર કરે છે તો તે પંદર
ઉપવાસનું ફળ પામે છે.

ખનો વાંછનાર હોય, મહારોગી હોય, અત્યંત નિંદ્રા કરતો હોય, અત્યંતવિષયનો રોગી હોય એટલા મનુષ્યો, શાસ્ત્ર લખવાને અયોગ્ય ગણાય છે.

૨૬૬ સર્વ કારણમાં ભવિતવ્યતા પ્રબળ છે. જ્યારે ભવિતવ્યતા સારી નઠારી હોય છે, ત્યારે બુદ્ધિ પણ તેવી સુજે છે, વ્યાપાર પણ જીવને તેવોજ કરવો પડે છે, સોખત પણ તેવીજ મળે છે, માટે ભવિતવ્યતા પ્રબળ છે.

૨૬૭ પ્રાણનો ત્યાગ કરવો ભલો, પણ જ્ઞાન હણાય ત્યાં ખેસવું નહિ. મરણનું દુઃખ તો એક ઘડીનું છે. પણ જીવને માનભંગ તે તો મોટું દુઃખ છે.

૨૬૮ દેહનું છેદપણું, ગર્દભ ઉપર ખેસવું લોકમાં અપવાદપણું, કુળને લાંછનપણું લોકમાં નિંદાવાપણું, વળી અભાગીઆપણું, એટલા વાનાં પરદારાગમનથી પ્રાપ્ત થાય છે

માટે પદાના ઝમન વળવું

૨૧૮. હવે અધ્યાકાશ ઝમયે આગ વાના
જાવડા નજવા, આહાર ન કરવો, મિથુન ન કરવું,
નિદ્રા ન કરવી, અને સજાયા ધ્યાન ન કરવું, એ
સર્વ વાના વળવા, ઉપર કહેલાં આગ વાના
અધ્યાકાશ ઝમયે કરે તો તેના આ આ ફલ
પામે, તો અણુપુ મે અધ્યાકાલે આહાર કરે તો
દા. ૧ ઉપરોક્તે, મિથુન નેવેતો માઠો નહાં ઉપન્ન
દા. ૫ છે, અધ્યાસનાયે નિદ્રા કરેતો ધનનો નાશ
દા. ૬ છે, અને સુત્રાયા ધ્યાન કરે છે તો મરણાલ
દા. ૭ ઉપરો છે

૨૧૯. દિગમની ન નિ કરવી, આગ ઉપર
૨૨૦. જાવડે, અણુ ધ્યાન કરવું, સ્તોત્રપદ્ધત્,
વેદનારૂપ, ૪ ન અભિ અને શુદ્ધી લાદિ એ
છ છે તે મદાપુરવના હેતુ સમજવાં.

૨૨૧. દેવની પૂજા, શુદ્ધી એવા, સજાયા
૨૨૨. સજાયા ૨ હવે, અધ્યાયા કરવી, મનમાં

વિવેકપણું રાખવું, સુપાત્રમાં દાન દેવું, એટલાં વાનાં શ્રાવકને સાક્ષાત્ ધરેણું સમાન જાણવા.

૩૦૨. રાજ્યપદવી, સર્વ સામગ્રી, ઉત્તમ કુલે જન્મ, સારું શરીર, સારું સ્વરૂપ, પંડિત-પણું, દીર્ઘાયુષ્ય, એટલી વસ્તુ, ધર્મ આરાધ્યો હોય છે તો જીવ પામે છે.

૩૦૩. જે લોકોમાં પરાક્રમ કરવા સમર્થતા હોતી નથી તેઓ એમ કહે છે કે દૈવમાં હશે તે થશે પણ તે નિરર્થક છે. “ઉદ્યોગિનં પુરુષસિદ્ધમુપૈતિ લક્ષ્મીઃ” ઉદ્યોગી પુરુષને લક્ષ્મી પ્રાપ્ત થાય છે, માટે સર્વથા ઉદ્યોગ કરવો.

૩૦૪. જે માણસ મોટા પેટવાળો હોય છે અને કોઈની વાત કોઈ આગળ કહેતો નથી તેનું માન લોકમાં વિશેષ થાય છે.

૩૦૫. જે માણસ લડતા હોય ત્યાં ઉભા રહેવાથી નુકશાન થાય છે.

૩૦૬. અર્થે સાધય્યામિ વા દેહં પાતયામિ

॥ હરીયાલી: ॥

વરસેકાંબલ લીજે પાણી-કાંગલી કહેતાં
 ઇંદ્રિય વરસે, પાણી કહેતાં જીવ કરમે
 ભારે થાય છે. એટલે ઇંદ્રિયરૂપ કાંબલ
 વરસતાં જીવરૂપ પ્રાણી, કર્મજલથી ભી-
 નાય છે.

માંછલીએ જગ લીધો તાણી—માંછલો તે
 લોભ ને જગલો તે જીવ તેને સંસારમાં
 તાણી લીધો છે.

ઉડરે આંખા કોયલ મોરી—ઉડી કહેતા
 સાવધાન થાવ, આંખો કહેતાં જીવ, કોયલ
 કહેતાં તૃણા મોરી કહેતાં વિસ્તા ૧.

કલીયસીંચતાં ફલીઅખીન્નેરી —કલી
 કહેતાં માયારૂપી કલી સીંચતાં લોભ જેટ
 રૂપ ખીન્નેરૂં વૃક્ષ ફલ્યો તે વાધ્યો.

ઠાંકણીએ કુંભારજી ઘડીયો—ઠાંકણી કહે-

કામાગ્નિ તેણે કરી જીવવિષયવદ્લી ધ્રુવે
છે. ટાઢને વિષય તૃણારૂપ જાણવી.

ખીલો દુઝે ને ભેંસ વિલોચે—ખીલો તે
જીવ, પુણ્યે કરીને દુઝે. તેણે ભેંસ તે કાચા
વિલોચે કહેતાં સુખ ભોગવે છે.

મીની બેઠી માંખણ તાપે પાડા—મીની
તે માયાને માંખણ તે જીવ તેને તાવે તે
સંસાર સમુદ્રમાં રોલાવે.

વહુવીઆઈ સાસુ જાઈ—વહુ તે કુમતી વ્યાધ
તે વ્યાધી તેણે ચિંતારૂપી સાસુ ઉપાઈ.
લહુડેદેવરે માતા નીપાઈ—લહુડેદેવરે તે
હલવા કરમી તે વારે માતા કહેતાં સુમતિ
નીપજાવે. લહુકર્મીએ સુમતિ માતા ઉત્પ-
ન્ન કરી.

સસરો સુતો વહુ હીંડોળે—સસરો તે જીવ
સુતો તે પ્રમાદ તિહાં વહુ તે સુમતિ
જીવને હીંડોળે છે.

તે ચિંતા હુએ તેવારે લેંસ કહેતાં કાય તે
સુકાય.

ચોર ચોરે ને તલાર બાંધી મુકે—ચોર તે
મન ચોરી કરે, ને પાપ કરે છે તે તલાર
કહેતાં શરીર બાંધનાણું પામે છે.

એ હરિઆલી જે નર જાણે—એ હરિઆલી
કોઈ ચતુર હોય તે જાણે.

મુરખ કવિ દેપાલ જાણે—મુરખ એકને
અર્થ જાણે દેપાલ નામા કવિ, ઇશ વ-
જાણે—ઈતિ હરિઆલી સંપૂર્ણમ.

